

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) Nr. 531/2012

af 13. juni 2012

om roaming på offentlige mobilkommunikationsnet i Unionen

(omarbejdning)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION
HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions
funktionsmåde, særlig artikel 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de
nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske
og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

efter høring af Regionsudvalget,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF)
nr. 717/2007 af 27. juni 2007 om roaming på offentlige
mobilkommunikationsnet i Fællesskabet ⁽³⁾ er blevet
ændret væsentligt ⁽⁴⁾. Da der skal foretages yderligere
ændringer, bør forordningen af klarhedshensyn omarbej-
des.

(2) Målsætningen om at reducere forskellene mellem de
indenlandske tariffer og roamingtarifferne, som var inde-
holdt i Kommissionens benchmarkingramme for 2011-
2015, der blev godkendt af Gruppen på Højt Niveau om
i2010 i november 2009, og i Kommissionens meddelelse
»En digital dagsorden for Europa«, bør også fortsat være
målet for denne forordning. Det planlagte særskilte salg
af roamingtjenester og indenlandske tjenester bør øge
konkurrencen og derfor sænke priserne for kunderne
og skabe et indre marked for roamingtjenester i Unionen,
hvor der ikke skelnes væsentligt mellem indenlandske

tariffer og roamingtariffer. EU-dækkende roamingtjenester
kan stimulere udviklingen af et indre telekommunikations-
marked i Unionen.

(3) Et indre telekommunikationsmarked kan ikke siges at
være en realitet, så længe der er betydelige forskelle
mellem de indenlandske priser og roamingpriserne. Det
endelige mål bør derfor være at fjerne forskellen mellem
indenlandske takster og roamingtakster og oprette et
indre marked for mobilkommunikationstjenester.

(4) De høje priser på tale-, sms- og dataroaming, der skal
betales af brugerne af de offentlige mobilkommunikations-
net, f.eks. studerende, forretningsrejsende og turister,
udgør en hindring for, at de kan benytte deres mobile
enheder under rejse i udlandet inden for Unionen, og er
en kilde til bekymring både hos forbrugerne, de nationale
tilsynsmyndigheder og EU-institutionerne, som udgør en
væsentlig barriere for det indre marked. De urimeligt høje
detailtakster er resultatet af høje engrostatkster, der
opkræves af den udenlandske værtsnetudbyder, og også
i mange tilfælde af en høj detailavance, der opkræves af
kundens egen netudbyder. På grund af manglende
konkurrence er nedsættelser af engrostatksterne ofte ikke
blevet videregivet til detailkunden. Til trods for, at visse
udbydere i den senere tid har indført tarifordninger, der
giver kunderne mere fordelagtige betingelser og noget
lavere priser, er der stadig tegn på, at forholdet mellem
omkostninger og priser er langt fra, hvad der ville kende-
tegne markeder med konkurrence.

(5) Høje roamingtakster udgør en hindring for Unionens
bestrebelse på at blive en videnbaseret økonomi og
for virkeliggørelsen af et indre marked med 500 mio.
forbrugere. Mobildatatrafikken fremmes ved allokering
af tilstrækkelige radiofrekvenser, så forbrugerne og
erhvervslivet kan anvende tale-, sms- og datatjenester
overalt i Unionen. Ved at sørge for rettidig allokering
af tilstrækkelige og passende radiofrekvenser med
henblik på at understøtte Unionens politiske mål og
bedst opfylde den øgede efterspørgsel efter trådløs data-
trafik vil det flerårige radiofrekvenspolitikprogram, der er
fastsat ved afgørelse nr. 243/2012/EU ⁽⁵⁾, bane vej for en
udvikling, der vil gøre det muligt for Unionen at indtage
en global førerrolle i forbindelse med bredbåndshastighe-
der, mobilitet, dækning og kapacitet, hvilket vil fremme
udviklingen af nye forretningsmodeller og teknologier og
derved bidrage til at mindske de strukturelle problemer
ved roaming på engrosniveau.

⁽¹⁾ EUT C 24 af 28.1.2012, s. 131.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets holdning af 10.5.2012 (endnu ikke offentlig-
gjort i EUT) og Rådets afgørelse af 30.5.2012.

⁽³⁾ EUT L 171 af 29.6.2007, s. 32.

⁽⁴⁾ Jf. bilag I.

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 243/2012/EU af
14. marts 2012 om indførelse af et flerårigt radiofrekvenspolitik-
program (EUT L 81 af 21.3.2012, s. 7).

- (6) Den udbredte brug af mobile enheder med internetadgang betyder, at dataroaming er af stor økonomisk betydning. Dette er et afgørende kriterium for såvel brugere som leverandører af applikationer og indhold. For at stimulere udviklingen af dette marked bør data-transportgebyrerne ikke bremse væksten.
- (7) Kommissionen konstaterede i sin meddelelse med titlen »Foreløbig rapport om udviklingen inden for roamingtjenester i EU«, at ny teknologi og/eller alternativer til roamingtjenester som f.eks. VoIP (Voice over Internet Protocol) og wi-fi kan øge konkurrencen på det indre marked for roamingtjenester i Unionen. Selv om disse alternative muligheder, og især VoIP-tjenester, i stigende grad vinder udbredelse på nationalt plan, har der ikke været nogen særlig udvikling i brugen af dem i forbindelse med roaming.
- (8) På grund af den hurtige udvikling i mobildatatrafikken og det stigende antal kunder, der anvender tale-, sms- og dataroamingtjenester i udlandet, er der behov for at øge konkurrencepresset, udvikle nye forretningsmodeller og teknologier. Reguleringen af roamingtaksterne bør udformes på en sådan måde, at den ikke forsøger at modvirke en konkurrence på lavere priser.
- (9) Oprettelsen af et europæisk socialt, uddannelsesorienteret, kulturelt og iværksætterorienteret område, der bygger på mobilitet for enkeltpersoner og digitale data, bør forbedre kommunikationen mellem personer med henblik på at skabe et reelt »Europa for Borgerne«.
- (10) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF af 7. marts 2002 om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter (adgangsdirektivet) ⁽¹⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelse til at udbyde elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet) ⁽²⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) ⁽³⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (forsyningspligtdirektivet) ⁽⁴⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) ⁽⁵⁾, (i det følgende samlet benævnt »2002-rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation«), tager sigte på at skabe et indre marked for elektronisk kommunikation i Unionen, samtidig med at der sikres et højt forbrugerbeskyttelsesniveau gennem øget konkurrence.
- (11) Forordning (EF) nr. 717/2007 er ikke en isoleret foranstaltning, men supplerer og understøtter, for så
- vidt angår EU-dækkende roaming, 2002-rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation. Disse rammebestemmelser har ikke givet de nationale myndigheder tilstrækkelige instrumenter til at gribe ind på en effektiv og beslutsom måde over for prisfastsættelsen af roamingtjenester inden for Unionen og sikrer derfor ikke, at det indre marked for roamingtjenester er velfungerende. Forordning (EF) nr. 717/2007 var et hensigtsmæssigt middel til at rette op på denne situation.
- (12) 2002-rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation bygger på det princip, at der kun bør pålægges regulerende forhåndsforpligtelser, hvis der ikke er reel konkurrence, og fastsætter bestemmelser om en proces med regelmæssige markedsanalyser og fornyet vurdering af forpligtelserne fra de nationale tilsynsmyndigheders side, som kan føre til pålæggelse af forhåndsforpligtelser over for udbydere, der udpeges som havende en stærk markedsposition. De elementer, der indgår i denne proces, omfatter afgrænsning af relevante markeder i overensstemmelse med Kommissionens henstilling om relevante produkt- og tjenestemarkeder inden for den elektroniske kommunikationssektor, som er underlagt forhåndsregulering i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF ⁽⁶⁾ (i det følgende benævnt »henstillingen«), analyse af de afgrænsede markeder i overensstemmelse med Kommissionens retningslinjer for markedsanalyse og beregning af stærk markedsposition i henhold til EU-rammebestemmelserne for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester ⁽⁷⁾, udpegning af udbydere med en stærk markedsposition og pålæggelse af forhåndsforpligtelser på de således udpegede udbydere.
- (13) Henstillingen udpegede det nationale engrosmarked for international roaming på offentlige mobiltelefonnet som et relevant marked, der muligvis skulle underlægges forhåndsregulering. Det arbejde med at analysere de nationale engrosmarkeder for international roaming, der er blevet udført af de nationale tilsynsmyndigheder, både enkeltvis og inden for De Europæiske Tilsynsmyndigheders Gruppe (ERG) og denne gruppes efterfølger, Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC), der er oprettet ved forordning (EF) nr. 1211/2009 ⁽⁸⁾, har imidlertid vist, at det endnu ikke har været muligt for nogen national tilsynsmyndighed at gribe effektivt ind over for de høje engrostakster for EU-dækkende roaming på grund af vanskeligheden med at udpege virksomheder med en stærk markedsposition i lyset af de særlige forhold, der gør sig gældende for international roaming, bl.a. dens grænseoverskridende karakter. Efter ikrafttrædelsen af forordning (EF) nr. 717/2007 blev roamingmarkedet fjernet fra den reviderede henstilling ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ EFT L 108 af 24.4.2002, s. 7.

⁽²⁾ EFT L 108 af 24.4.2002, s. 21.

⁽³⁾ EFT L 108 af 24.4.2002, s. 33.

⁽⁴⁾ EFT L 108 af 24.4.2002, s. 51.

⁽⁵⁾ EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37.

⁽⁶⁾ EUT L 114 af 8.5.2003, s. 45.

⁽⁷⁾ EFT C 165 af 11.7.2002, s. 6.

⁽⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1211/2009 af 25. november 2009 om oprettelse af Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC) og dens støttekontor (EUT L 337 af 18.12.2009, s. 1).

⁽⁹⁾ Kommissionens henstilling af 17. december 2007 om relevante produkt- og tjenestemarkeder inden for den elektroniske kommunikationssektor, som er underlagt forhåndsregulering i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EUT L 344 af 28.12.2007, s. 65).

- (14) Desuden er de nationale tilsynsmyndigheder, der er ansvarlige for at beskytte og fremme interesserne hos mobiltelefonkunder, som normalt er bosiddende på deres område, ikke i stand til at kontrollere adfærden hos udbydere af det besøgte net, som befinder sig i andre medlemsstater, og som kunderne er afhængige af, når de benytter internationale roamingtjenester. Denne forhindring kan også formindske effektiviteten af de foranstaltninger, som medlemsstaterne træffer på basis af deres residualkompetence til at indføre forbrugerbeskyttelsesregler.
- (15) Som følge heraf er medlemsstaterne under pres for at træffe foranstaltninger for at gribe ind over for takstniveauet for international roaming, men ordningen med regulerende forhåndsindgriben fra de nationale tilsynsmyndigheders side i henhold til 2002-rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation har ikke vist sig tilstrækkelig til at sætte myndighederne i stand til at handle beslutsomt for at forsvare forbrugernes interesse på dette særlige område.
- (16) Endvidere opfordredes Kommissionen i Europa-Parlamentets beslutning om elektronisk kommunikation i EU: regulering og markeder⁽¹⁾ til at tage nye initiativer for at nedbringe de høje omkostninger ved den grænseoverskridende mobiltelefontrafik, mens Det Europæiske Råd på sit møde den 23.-24. marts 2006 konkluderede, at en målrettet, effektiv og integreret informations- og kommunikationsteknologipolitik både på EU-plan og på nationalt plan er afgørende for at nå målene om økonomisk vækst og produktivitet, og noterede i denne sammenhæng, at det var af stor betydning for konkurrenceevnen at nedbringe roamingtaksterne.
- (17) 2002-rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation, baseret på de overvejelser, der var fremherskende dengang, tog sigte på at fjerne alle handelshindringer mellem medlemsstaterne inden for det område, de harmoniserede, bl.a. hvad angår foranstaltninger, der påvirker roamingtaksterne. Dette bør imidlertid ikke forhindre, at de harmoniserede regler tilpasses andre overvejelser, således at man finder det mest effektive middel til at styrke konkurrencen på det indre marked for roamingtjenester og sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau.
- (18) Denne forordning bør derfor muliggøre en fravigelse fra de regler, der ellers er gældende i henhold til 2002-rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation, herunder navnlig rammedirektivet, nemlig at taksterne for udbud af tjenester bør fastsættes ved kommercielle aftaler, hvis der ikke foreligger en stærk markedsposition, og dermed give plads for supplerende regulerende forpligtelser, som afspejler de særlige kendetegn ved EU-dækkende roamingtjenester.
- (19) Detail- og engrosroamingmarkederne har deres helt egne særlige kendetegn, som begrundet ekstraordinære foranstaltninger, som går videre end de ordninger, der ellers er til rådighed under 2002-rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation.
- (20) Der bør benyttes en fælles harmoniseret tilgang til at sikre, at brugere af jordbaserede offentlige mobilkommunikationsnet under rejse i Unionen ikke betaler for høje priser for EU-dækkende roamingtjenester, hvorved konkurrencen mellem roamingudbydere, for så vidt angår roamingtjenester, styrkes, der opnås et højt forbrugerskyttelsesniveau, og tilskyndelsen til innovation og forøgelsen af forbrugernes valgmuligheder bevares. I lyset af de involverede tjenesters grænseoverskridende karakter er der behov for denne fælles tilgang, således at roamingudbydere kan benytte ét sammenhængende regelsæt baseret på objektive kriterier.
- (21) Forordning (EF) nr. 717/2007 udløber den 30. juni 2012. Forud for dens udløb har Kommissionen foretaget en revision i overensstemmelse med forordningens artikel 11, ifølge hvilken den skulle vurdere, om forordningens mål var nået, og foretage en gennemgang af udviklingen i engros- og detailtaksterne for levering af tale-, sms- og datakommunikationstjenester til roamingkunder. I rapporten til Europa-Parlamentet og Rådet af 6. juli 2011 om resultatet af gennemgangen af, hvordan forordning (EF) nr. 717/2007 har fungeret, konkluderede Kommissionen, at det var hensigtsmæssigt at forlænge anvendelsen af forordning (EF) nr. 717/2007 ud over den 30. juni 2012.
- (22) Oplysninger om udviklingen i priserne på EU-dækkende tale-, sms- og dataroamingtjenester, siden forordning (EF) nr. 717/2007 trådte i kraft, herunder navnlig de oplysninger, der indsamles kvartalsvis af de nationale tilsynsmyndigheder og indberettes via BEREC, giver ikke belæg for at antage, at konkurrencen på detail- og engrosniveau har udviklet sig i rimelig grad og vil blive opretholdt efter juni 2012 uden regulering. Oplysningerne viser, at detail- og engrospriserne for roaming stadig er meget højere end de indenlandske priser og fortsat ligger på eller tæt ved de lofter, der er fastsat i forordning (EF) nr. 717/2007, og at der kun er begrænset konkurrence under disse lofter.
- (23) Udløbet den 30. juni 2012 af de reguleringsforanstaltninger, der i kraft af forordning (EF) nr. 717/2007 gælder for EU-dækkende roamingtjenester på engros- og detailniveau, ville derfor medføre en betydelig risiko for, at den underliggende mangel på konkurrencepres på det indre marked for roamingtjenester og incitamentet for roamingudbydere til at maksimere deres roamingindtægter ville føre til en tilbagevenden til detail- og engrospriser for EU-dækkende roaming, der ikke står i et rimeligt forhold til de underliggende omkostninger ved levering

⁽¹⁾ EUT C 285 E af 22.11.2006, s. 143.

af tjenesten, og dermed bringe målene for den nævnte forordning i fare. Reguleringen af markedet for mobilroamingtjenester bør derfor forlænges ud over den 30. juni 2012 for at sikre et velfungerende indre marked ved at lade konkurrencen udvikle sig, samtidig med at det garanteres, at forbrugerne fortsat kan være sikre på, at de ikke vil blive opkrævet en urimelig pris sammenlignet med konkurrencedygtige nationale priser.

(24) Det politiske mål i rammedirektivets artikel 8 om slutbrugernes adgang til og mulighed for at videreformidle oplysninger eller deres mulighed for at benytte applikationer og tjenester efter eget valg bør fremmes af de nationale tilsynsmyndigheder.

(25) Hvis der skal udvikle sig et mere effektivt, integreret og konkurrencepræget marked for roamingtjenester, bør der ikke være restriktioner, der forhindrer virksomheder i effektivt at forhandle sig til engrosadgang med henblik på at udbyde roamingtjenester. Hindringer for adgang til sådanne roamingtjenester på engrosniveau som følge af forskelle i forhandlingsstyrke og i graden af virksomhedernes ejerskab af infrastruktur bør fjernes. Virtuelle mobilnetoperatører og gensælgere af mobilkommunikationstjenester uden deres egen netinfrastruktur leverer typisk roamingtjenester baseret på kommercielle engrosroamingaftaler med deres værtsmobilnetoperatører i samme medlemsstat. Kommercielle forhandlinger giver dog muligvis ikke virtuelle mobilnetoperatører og gensælgere tilstrækkelig margen til at stimulere konkurrencen gennem lavere priser. Hvis disse hindringer fjernes, og forhandlingsstyrken afbalanceres mellem de virtuelle mobilnetoperatører/gensælgere og mobilnetoperatørerne gennem en adgangsforpligtelse og engroslofter, bør det lette udviklingen af alternative, innovative og EU-dækkende roamingtjenester og -tilbud til kunderne. Reglerne i 2002-rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation, især rammedirektivet og adgangsdirektivet, tillader ikke, at problemet klares ved at pålægge operatører med en stærk markedsposition forpligtelser.

(26) Derfor bør der indføres regler, der fastsætter en forpligtelse til at imødekomme rimelige anmodninger om engrosadgang til offentlige mobilkommunikationsnet med henblik på udbud af roamingtjenester. En sådan adgang bør være i overensstemmelse med behovene hos dem, som søger adgang. Adgang bør kun afvises på grundlag af objektive kriterier, f.eks. teknisk gennemførlighed og behovet for at bevare nettets integritet. Hvis der nægtes adgang, bør den forurettede part have mulighed for at indgive sagen med henblik på tvistbilæggelse efter proceduren i denne forordning. For at skabe lige konkurrencevilkår bør engrosadgang med henblik på udbud af roamingtjenester ske i overensstemmelse med de regulerende forpligtelser, der er fastlagt i denne

forordning for engrosniveauet, og der bør tages hensyn til de forskellige omkostningsselementer, der er forbundet hermed. En ensartet reguleringstilgang på dette område vil bidrage til at undgå, at der opstår konkurrenceforvridning medlemsstaterne imellem. BEREC bør i samråd med Kommissionen og i samarbejde med de relevante interesserede parter udstikke retningslinjer for engrosadgang med henblik på udbud af roamingtjenester.

(27) En forpligtelse vedrørende engrosadgang til roamingtjenester bør omfatte levering af direkte engrosroamingtjenester såvel som levering af roamingtjenester på engrosbasis til tredjeparters gensalg. Forpligtelsen vedrørende engrosadgang til roamingtjenester bør også omfatte mobilnetoperatørers forpligtelse til at give virtuelle mobilnetoperatører og gensælgere mulighed for at købe regulerede engrosroamingtjenester hos engrosleverandører, som tilbyder et enkelt tilkoblingspunkt og en standardiseret platform for roamingaftaler i hele Unionen. For at sikre, at operatører giver adgang til alle de faciliteter, der er nødvendige for direkte engrosadgang til roamingtjenester og engrosadgang til gensalg af roamingtjenester til roamingudbydere inden for en rimelig tidsfrist, bør der offentliggøres et standardtilbud, som indeholder standardbetingelserne for direkte engrosadgang til roamingtjenester og engrosadgang til gensalg af roamingtjenester. Offentliggørelsen af standardtilbuddet bør ikke stå i vejen for kommercielle forhandlinger mellem enhver, der søger om adgang, og udbyderen af adgang om prisniveauet for den endelige engrosaftale eller om yderligere engrostjenester ud over dem, der er nødvendige for direkte engrossalg af roamingtjenester og engrossalg af roamingtjenester.

(28) En forpligtelse vedrørende engrosadgang til roamingtjenester bør omfatte adgang til alle de komponenter, der er nødvendige for at gøre det muligt at udbyde roamingtjenester, herunder: adgang til netelementer og tilhørende faciliteter, adgang til relevante softwaresystemer, herunder driftsstøttesystemer, adgang til informationssystemer eller databaser til forhåndsbestilling, levering, bestilling, vedligeholdelses- og reparationsbestilling samt fakturering, adgang til nummerkonvertering eller systemer, der tilbyder tilsvarende funktioner, mobile net og virtuelle net tjenester.

(29) Hvis de, som søger om engrosadgang til gensalg af roamingtjenester, ønsker adgang til faciliteter eller tjenester ud over, hvad der er nødvendigt for at levere detailroamingtjenester, kan mobilnetoperatører få dækket fair og rimelige takster i forbindelse med disse faciliteter eller tjenester. Disse yderligere faciliteter eller tjenester kan bl.a. bestå i tillægstjenester, ekstra software og informationssystemer eller faktureringsordninger.

- (30) Mobilkommunikationstjenester sælges i pakker, der omfatter både indenlandske tjenester og roamingtjenester, hvilket begrænser kundernes valgmuligheder, når det gælder roamingtjenester. Sådanne pakker gør udbuddet af roamingtjenester mindre gennemskueligt, da det er vanskeligt at sammenligne de enkelte elementer i pakkerne. Derfor er der endnu ikke synlig konkurrence mellem udbydere på grundlag af roamingelementet i mobilpakken. Hvis det bliver lettere at tilbyde roaming som en selvstændig tjeneste, kan det løse strukturelle problemer ved at gøre forbrugerne mere bevidste om roamingpriserne og give dem en klar valgmulighed, for så vidt angår roamingtjenester, således at konkurrencepresset på efterspørgselssiden øges. Det vil derfor bidrage til at skabe et velfungerende indre marked for roamingtjenester.
- (31) Forbrugernes og erhvervslivets efterspørgsel efter mobil-datatjenester er øget betydeligt i de seneste år. Som følge af de høje takster for dataroaming er forbrugernes og erhvervslivets anvendelse af disse tjenester dog alvorligt begrænset på tværs af grænserne i Unionen. På grund af markedets umodenhed og den hurtige vækst i forbrugernes efterspørgsel efter dataroaming vil regulerede detailtakster måske kun fastholde priserne på et niveau omkring de foreslåede maksimale takster, som det er set i forbindelse med forordning (EF) nr. 717/2007, i stedet for at presse dem yderligere nedad, hvilket derfor bekræfter behovet for yderligere strukturreformer.
- (32) Det bør være nemt for kunderne at skifte til en alternativ roamingudbyder eller mellem alternative roamingudbydere på kortest mulig tid afhængig af den tekniske løsning, uden sanktioner og gratis. Kunderne bør oplyses på en klar, forståelig og lettilgængelig måde om denne mulighed.
- (33) Forbrugerne bør kunne vælge på en forbrugervenlig måde at købe roamingtjenester adskilt fra deres mobil-pakke med indenlandske tjenester. Der er i øjeblikket flere måder, hvorpå et særskilt salg af regulerede detail-roamingtjenester kunne gennemføres teknisk, herunder en dobbelt, international identitet for mobilabonnten (IMSI) (to særskilte IMSI på samme SIM-kort), enkelt IMSI (deling af en IMSI mellem den indenlandske udbyder og roamingudbyderen) og kombinationer af dobbelt eller enkelt IMSI sammen med den tekniske foranstaltning, som ikke forhindrer kunden i at få adgang til regulerede dataroamingtjenester, der udbydes direkte på et besøgt net ved hjælp af aftaler mellem hjemmenetoperatøren og operatøren af det besøgte net.
- (34) De høje priser på dataroaming afskrækker kunderne fra at bruge mobildatatjenester, når de rejser i Unionen. I betragtning af den stigende efterspørgsel og vigtigheden af dataroamingtjenesterne bør der ikke være nogen hindringer for at anvende alternative dataroamingtjenester, der leveres direkte på et besøgt net, midlertidigt eller permanent, uanset eksisterende roamingkontrakter eller aftaler med indenlandske udbydere og uden opkrævning af yderligere takster. Når det er nødvendigt for at tilbyde dataroamingtjenester, leveret direkte på et besøgt net, bør de indenlandske udbydere og udbyderne af dataroamingtjenester samarbejde, så kunderne ikke forhindres i at få adgang til og benytte disse tjenester, samt for at sikre andre roamingtjenesters servicekontinuitet.
- (35) Mens denne forordning ikke bør fastlægge nogle bestemte tekniske foranstaltninger for særskilt salg af roamingtjenester, men i stedet bør bane vejen for den mest effektive løsning, herunder en kombineret løsning, der udarbejdes af Kommissionen på basis af input fra BEREC, bør der fastlægges kriterier for de tekniske kendetegn, som den tekniske løsning med hensyn til særskilt salg af roamingtjenester bør opfylde. Disse kriterier bør bl.a. omfatte, at løsningen indføres på en koordineret og harmoniseret måde i hele Unionen, og bør sikre, at forbrugerne hurtigt og nemt kan vælge en anden udbyder til at levere roamingtjenester uden at skifte nummer. Desuden bør der ikke lægges hindringer i vejen for roaming uden for Unionen eller for tredjelandsborgeres roaming inden for Unionen.
- (36) Der bør etableres et øget samarbejde og en bedre koordinering mellem mobilnetoperatørerne for at gøre det teknisk muligt at sikre en koordineret og sund teknisk udvikling i forbindelse med leveringen af særskilte roamingtjenester uden at hindre adgang til dataroamingtjenester, der leveres direkte på et besøgt net. Derfor bør der udarbejdes relevante grundlæggende principper og metoder for at muliggøre en hurtig tilpasning til ændrede omstændigheder og teknologiske fremskridt. BEREC bør i samarbejde med de relevante interesserede parter bistå Kommissionen med at udvikle de tekniske elementer for at muliggøre særskilt salg af roamingtjenester og for ikke at forhindre adgang til dataroamingtjenester, der leveres direkte på et besøgt net. Om nødvendigt bør Kommissionen give en europæisk standardiseringsorganisation mandat til at foretage den tilpasning af de relevante standarder, der er nødvendig for at sikre en harmoniseret gennemførelse af særskilt salg af regulerede detailroamingtjenester.
- (37) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af bestemmelserne i denne forordning bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser for så vidt angår de nærmere regler for indenlandske udbyderes oplysningsforpligtelser og for en teknisk løsning for særskilt salg af

roamingtjenester. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser ⁽¹⁾.

- (38) BEREC bør på eget initiativ og under hensyntagen til denne forordning og de gennemførelsesretsakter, der vedtages i henhold hertil, kunne udstikke specifikke tekniske retningslinjer for det særskilte salg af regulerede detailroamingtjenester eller andre anliggender omfattet af denne forordning.
- (39) Det vurderes, at særskilt salg af regulerede detailroamingtjenester kun kan fungere fuldt ud i praksis, hvis salget sammenkædes med forpligtelsen vedrørende engrosadgang til roamingtjenester, der vil gøre det lettere for nye eller eksisterende virksomheder, herunder virksomheder, der udbyder roamingtjenester på tværs af grænserne, at få adgang til markedet. Med den løsning ville man undgå konkurrenceforvridning medlemsstaterne imellem ved at sikre en ensartet tilgang til reguleringen og derved bidrage til udviklingen af det indre marked. Imidlertid kræver gennemførelsen af det særskilte salg af regulerede detailroamingtjenester, at udbyderne får en rimelig periode til at tilpasse deres systemer rent teknisk, og derfor vil de strukturelle foranstaltninger først føre til et reelt indre marked med tilstrækkelig konkurrence efter et vist tidsrum. Af denne grund bør de maksimale engrostakster for tale-, sms- og dataroamingtjenester såvel som sikkerhedslofterne for disse tjenester på detailniveau midlertidigt opretholdes på et passende niveau for at sikre, at de eksisterende fordele for forbrugerne bevares i en overgangsperiode, mens de strukturelle foranstaltninger gennemføres.
- (40) For så vidt angår videreførelsen af den midlertidige prisregulering bør der iværksættes regulerende forpligtelser både på detail- og engrosniveau for at beskytte roamingkundernes interesser, idet erfaringen har vist, at nedsættelser af engrospriserne på EU-dækkende roamingtjenester ikke altid afspejles i lavere detailpriser på roaming, fordi der mangler incitamenter til at sænke detailpriserne. På den anden side kunne initiativer til at nedbringe niveauet i detailpriserne uden at røre ved niveauet i de engrosomkostninger, der er forbundet med at levere tjenesterne, indebære risiko for at forstyrre det indre marked for roamingtjenesters funktion, og de ville ikke åbne op for øget konkurrence.
- (41) Indtil de strukturelle foranstaltninger har medført tilstrækkelig konkurrence på det indre marked for

roamingtjenester, som vil medføre reduktioner i engrosomkostningerne, som vil blive videregivet til forbrugerne, består den mest effektive og forholdsommelige tilgang til regulering af prisniveauet for at foretage og modtage roamingopkald inden for Unionen i, at der på EU-plan fastsættes en maksimal gennemsnitlig minuttakst på engrosniveau og et loft over taksterne på detailniveau i form af den eurotarif, der er indført med forordning (EF) nr. 717/2007, som blev udvidet til at omfatte den sms-eurotarif, der er fastsat i forordning (EF) nr. 544/2009 ⁽²⁾, og som bør udvides til at omfatte den i nærværende forordning fastsatte dataeurotarif. Den gennemsnitlige engrostakst bør finde anvendelse på samtlige kombinationer af to operatører inden for Unionen over en nærmere bestemt periode.

- (42) Den midlertidige tale-, sms- og dataeurotarif bør fastsættes på et sikkerhedsniveau, der garanterer, at fordelene for forbrugerne ikke kun opretholdes, men tilmed øges i en overgangsperiode, mens de strukturelle foranstaltninger gennemføres, men som samtidig sikrer roamingudbyderne en tilstrækkelig fortjenstmargen og tilskynder til konkurrerende roamingudbud til lavere takster. I den pågældende periode bør roamingudbyderne aktivt oplyse kunderne om eurotarifferne og tilbyde dem gratis og på en klar og gennemsigtig måde til alle deres roamingkunder.
- (43) De midlertidige tale-, sms- og dataeurotariffer, der skal tilbydes roamingkunder, bør muliggøre en rimelig fortjenstmargen i forhold til engrosomkostningerne ved at udbyde roamingtjenesten, samtidig med at roamingudbyderne tillades at konkurrere ved at differentiere deres udbud og tilpasse deres prisstruktur til markedsforholdene og forbrugernes præferencer. Sikkerhedsloftet bør fastsættes således, at det ikke kommer i vejen for de konkurrencemæssige fordele ved strukturelle foranstaltninger, og kan eventuelt ophæves, når de strukturelle foranstaltninger har haft mulighed for at give konkrete resultater til fordel for kunderne. Denne lovgivningsmæssige tilgang bør ikke finde anvendelse på den del af tariffen, der opkræves for levering af tillægstjenester, men kun for tarifferne for tilslutningen til sådanne tjenester.
- (44) Denne lovgivningsmæssige tilgang bør være enkel at gennemføre og overvåge for at lette den administrative byrde mest muligt både for de operatører og de roamingudbydere, som berøres af de krav, den stiller, og for de nationale tilsynsmyndigheder, der har til opgave at overvåge og håndhæve den. Den bør også være gennemskuelig og umiddelbart forståelig for alle mobilkunder i

⁽¹⁾ EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 544/2009 af 18. juni 2009 om ændring af forordning (EF) nr. 717/2007 om roaming på offentlige mobiltelefonnet i Fællesskabet og af direktiv 2002/21/EF om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EUT L 167 af 29.6.2009, s. 12).

Unionen. Desuden bør den skabe sikkerhed og forudsigelighed for de operatører, som tilbyder engros- og detailroamingtjenester. De maksimale minuttakster på engros- og detailniveau bør derfor fastsættes i denne forordning.

- (45) Den således fastlagte maksimale gennemsnitlige minuttakst på engrosniveau bør tage hensyn til de forskellige elementer, der indgår i et EU-dækkende roamingopkald, herunder udgifter til originering og terminering af opkald over mobilnet, samt overheads og udgifter til signalering og transit. Det mest hensigtsmæssige benchmark for originering og terminering af opkald er den gennemsnitlige mobiltermineringstakst, som anvendes af mobilnetoperatører i Unionen, og som beregnes på grundlag af oplysninger fra de nationale tilsynsmyndigheder og offentliggøres af Kommissionen. Den maksimale gennemsnitlige minuttakst i henhold til denne forordning bør derfor fastsættes under hensyntagen til den gennemsnitlige mobiltermineringstakst, der kan tjene som benchmark for de medgåede omkostninger. Den maksimale gennemsnitlige minuttakst på engrosniveau bør nedsættes en gang om året for at tage hensyn til de nedskæringer i mobiltermineringstaksterne, som de nationale tilsynsmyndigheder gennemfører med regelmæssige mellemrum.
- (46) Den midlertidige taleeurotarif, der bør gælde på detailniveau, bør give roamingkunder sikkerhed for, at de ikke betaler en for høj takst, når de foretager eller modtager et reguleret roamingopkald, samtidig med at roamingudbydere får tilstrækkeligt råderum til at differentiere de produkter, de tilbyder kunderne.
- (47) I overgangsperioden med sikkerhedslofter bør alle forbrugere uden ekstraudgifter eller forhåndsbetinger oplyses om og have mulighed for at vælge en simpel roamingtarif, som ikke overstiger maksimale takster. En rimelig margen mellem engrosomkostningerne og detailprisen bør sikre, at roamingudbydere kan få dækket alle deres særlige roamingomkostninger på detailniveau, herunder en passende andel af udgifter til markedsføring og tilskud til mobiltelefoner, samtidig med at der er tilstrækkeligt til at sikre en rimelig fortjeneste. Midlertidige tale-, sms- og dataeurotariffer er en hensigtsmæssig måde til både at sikre beskyttelse for forbrugerne og fleksibilitet for roamingudbydere. Som det er tilfældet på engrosniveau, bør de maksimale tale-, sms- og dataeurotariffer nedsættes en gang om året.
- (48) I overgangsperioden med sikkerhedslofter bør nye roamingkunder modtage fuldstændige oplysninger på en klar og forståelig måde om de forskellige eksisterende tariffer for roaming inden for Unionen, herunder de tariffer, som er i overensstemmelse med de midlertidige tale-, sms- og dataeurotariffer. Eksisterende roamingkunder bør have mulighed for at vælge en ny tarif, som er i overensstemmelse med de midlertidige tale-, sms- og dataeurotariffer eller hvilke som helst andre tariffer inden for et vist tidsrum. Med hensyn til eksisterende roamingkunder, som ikke foretager et sådant valg inden for dette tidsrum, bør der skelnes mellem de kunder, som allerede havde valgt en bestemt roamingtarif eller -pakke før denne forordnings ikrafttræden, og de kunder, som ikke havde foretaget et valg. Sidstnævnte bør automatisk opkræves en tarif, der overholder denne forordning. Roamingkunder, som allerede nyder godt af særlige roamingtariffer eller -pakker, der opfylder deres individuelle behov, og som de har valgt af den årsag, bør bibeholde deres tidligere valgte tarif eller pakke, såfremt de efter en påmindelse om deres nuværende tarifvilkår og de gældende eurotariffer angiver deres valg om at bibeholde denne tarif til deres roamingudbyder. Sådanne særlige roamingtariffer eller -pakker kan f.eks. omfatte roaming til fast pris (»flat-rate«), ikke offentligt tilgængelige tariffer, tariffer med yderligere faste roaminggebyrer, tariffer med minutpriser, som er lavere end de maksimale tale-, sms- og dataeurotariffer, eller tariffer med opkaldsetableringsafgift.
- (49) Idet nærværende forordning bør udgøre en specifik foranstaltning i henhold til artikel 1, stk. 5 i rammedirektivet, og idet udbydere af EU-dækkende roamingtjenester i henhold til denne forordning kan blive nødt til at foretage ændringer i deres detailroamingtariffer for at opfylde kravene i forordningen, bør sådanne ændringer ikke give mobilkunder ret til i henhold til den nationale gennemførelseslovgivning om 2002-rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation at opsiges deres kontrakter.
- (50) Denne forordning bør ikke berøre innovative tilbud til forbrugerne, som er gunstigere end de midlertidige tale-, sms- og dataeurotariffer, der er fastsat i denne forordning, men bør derimod tilskynde til innovative tilbud til roamingkunderne til lavere takster, især som reaktion på det yderligere konkurrencepres, som de strukturelle bestemmelser i denne forordning skaber. Denne forordning gør det ikke nødvendigt at genindføre roamingtakster i tilfælde, hvor de er blevet helt afskaffet, eller at forhøje hidtidige roamingtakster til de midlertidige sikkerhedslofter, der er fastsat i denne forordning.

- (51) Såfremt de maksimale takster ikke angives i euro, bør de indledende takstlofter, der anvendes, og de ændrede værdier for disse takstlofter fastsættes i den relevante valuta ved anvendelse af de referencevalutakurser, der er offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* på den dato, der er anført i denne forordning. Hvis der ikke har fundet nogen offentliggørelse sted på den fastsatte dato, bør de relevante referencevalutakurser være dem, der offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende* efter denne dato, og som indeholder sådanne referencevalutakurser. For at beskytte forbrugerne mod øgede detailpriser for regulerede roamingtjenester (regulerede tale-, sms- eller dataroamingtjenester) som følge af udsving i referencevalutakurser for andre valutaer end euroen bør en medlemsstat, hvis valuta ikke er euroen, bruge et gennemsnit af flere referencevalutakurser over tid til at fastlægge de maksimale detailtakster i sin valuta.
- (52) Visse mobilnetoperatører følger den praksis at opkræve betaling for roamingopkald på engrosniveau på grundlag af en minimumsperiode på op til 60 sekunder, i modsætning til den afregning pr. sekund, der normalt anvendes på engrosniveau for andre samtrafiktjenester; dette forvrider konkurrencen mellem disse operatører og dem, der anvender andre afregningsmetoder, og underminerer en konsekvent anvendelse af de maksimale engrostakster, der er indført ved denne forordning. Desuden medfører denne praksis en ekstra udgift, der øger engrosomkostningerne og dermed har negative følger for priserne på taleroamingtjenester på detailniveau. Mobilnetoperatørerne bør derfor forpligtes til at fakturere hinanden pr. sekund for engroslevering af regulerede roamingopkald.
- (53) ERG, forgænger for BEREC, anslog, at mobiludbydernes brug af afregningsenheder på mere end ét sekund ved fakturering af roamingtjenester på detailniveau har øget en typisk regning for opkald efter taleeurotariffen med 24 % for foretagne opkald og med 19 % for modtagne opkald. Gruppen har også bemærket, at disse forøgelser udgør en slags skjult afgift, da de ikke er gennemskuelige for de fleste forbrugere. Derfor har ERG anbefalet, at der hurtigst muligt gribes ind over for de forskellige afregningsmetoder, der anvendes på detailniveau i forbindelse med taleeurotariffen.
- (54) Forordning (EF) nr. 717/2007 fastlagde en fælles fremgangsmåde for at sikre, at roamingkunder ikke opkræves urimeligt høje priser for regulerede roamingopkald, ved at indføre en eurotarif i Unionen, men de forskellige afregningsenheder, som mobiloperatørerne anvender, underminerer en konsekvent anvendelse af forordningen. Det betyder også, at der trods roamingtjenesternes EU-dækkende og grænseoverskridende karakter er indbyrdes forskellige måder at fakturere regulerede roamingopkald på, hvilket forvrider konkurrencevilkårene på det indre marked.
- (55) Der bør derfor indføres et fælles sæt regler vedrørende afregningsenheder for faktureringen af taleeurotarifferne på detailniveau, så det indre marked styrkes yderligere, og der i hele Unionen tilvejebringes samme høje beskyttelsesniveau for forbrugerne af EU-dækkende roamingtjenester.
- (56) Udbydere af regulerede roamingopkald på detailniveau bør derfor forpligtes til at afregne alle opkald efter taleeurotariffen pr. sekund, idet de dog som den eneste undtagelse bør have mulighed for at kræve betaling for en minimumsperiode på højst 30 sekunder for foretagne opkald. Herved vil roamingudbydere kunne få dækket alle rimelige omkostninger ved opkaldsetablering samt have fleksibilitet til at konkurrere ved at tilbyde kortere minimumsafregningsperioder. Der er ingen berettigelse for at kræve betaling for en minimumsperiode for modtagne opkald efter taleeurotariffen, da de underliggende engrosomkostninger opkræves pr. sekund, og eventuelle særlige omkostninger ved opkaldsetablering allerede er dækket af mobiltermineringstaksterne.
- (57) Kunder bør ikke skulle betale for at modtage voicemailbeskeder i et besøgt net, da de ikke kan kontrollere varigheden af disse beskeder. Dette bør ikke berøre andre gældende voicemailtakster, f.eks. takster for at aflytte disse beskeder.
- (58) Kunder, der bor i grænseområder, bør ikke modtage unødvendigt høje regninger på grund af utilsigtet roaming. Roamingudbydere bør derfor tage rimelige skridt til at beskytte deres kunder, så de ikke pålægges roamingtakster, mens de befinder sig i deres medlemsstat. Det bør omfatte passende informationstiltag, der giver kunderne reelle muligheder for aktivt at forhindre utilsigtet roaming. De nationale tilsynsmyndigheder bør være opmærksomme på situationer, hvor kunder oplever, at de skal betale roamingtakster, selv om de fortsat befinder sig i deres medlemsstat, og de bør tage passende skridt til at afhjælpe dette problem.
- (59) Med hensyn til sms-roamingtjenester er der ligesom for taleroaming stor risiko for, at indførelse af forpligtelser vedrørende prisfastsættelsen på engrosniveau alene ikke automatisk vil føre til lavere takster for detailkunderne. På den anden side kunne initiativer til at nedbringe niveauet i detailpriserne uden at røre ved niveauet i de engrosomkostninger, der er forbundet med at levere tjenesterne, være til skade for visse roamingudbydere, særlig mindre roamingudbydere, idet det kan øge risikoen for prisklemmer.

- (60) Markedet for roamingtjenesters særlige struktur og dets grænseoverskridende karakter betyder desuden, at de redskaber, som 2002-rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation giver de nationale tilsynsmyndigheder, ikke er egnede til at løse de konkurrenceproblemer, der ligger til grund for de høje engros- og detailpriser på regulerede sms-roamingtjenester. Derfor kan der ikke opretholdes et velfungerende indre marked, og dette bør der gøres noget ved.
- (61) Der bør derfor indføres regulerende forpligtelser vedrørende regulerede sms-roamingtjenester på engrosniveau, så der skabes et mere rimeligt forhold mellem engrostaksterne og de underliggende leveringsomkostninger, og på detailniveau i en overgangsperiode, så roamingkundernes interesser beskyttes, indtil de strukturelle foranstaltninger virker efter hensigten.
- (62) Indtil de strukturelle foranstaltninger har medført tilstrækkelig konkurrence på markedet for roamingtjenester, består den mest effektive og forholdsmæssige tilgang til regulering af taksterne for regulerede roaming-sms'er på engrosniveau i, at der på EU-plan fastsættes en maksimal gennemsnitlig takst pr. sms, der sendes fra et besøgt net. Den gennemsnitlige engrostakst bør finde anvendelse på en hvilken som helst kombination af to operatører inden for Unionen over en nærmere bestemt periode.
- (63) Den maksimale engrostakst for regulerede sms-roamingtjenester bør omfatte alle de omkostninger, som udbyderen af engrostjenesten afholder, inklusive udgifter til bl.a. originering og transit samt de udækkede udgifter til terminering af roaming-sms'er på det besøgte net. For at sikre, at reglerne i denne forordning anvendes ensartet, bør det derfor forbydes engrosleverandører af regulerede sms-roamingtjenester at indføre en særlig takst for terminering af roaming-sms'er på deres net.
- (64) For at sikre, at de maksimale takster for sms-roamingtjenester på engrosniveau i højere grad afspejler de underliggende leveringsomkostninger, og at der kan udvikle sig konkurrence på detailniveau, bør de maksimale engrostakster for regulerede sms-tjenester nedsættes i takt med faldet i de underliggende omkostninger.
- (65) I mangel af strukturelle elementer, der kunne føre til konkurrence på markedet for roamingtjenester, bestod ifølge forordning (EF) nr. 544/2009 den mest effektive og forholdsmæssige tilgang til regulering af priserne for EU-dækkende roaming-sms'er på detailniveau i at indføre et krav om, at mobiloperatører skal tilbyde deres roamingkunder en sms-eurotarif, der ikke må overstige en fastsat maksimal takst.
- (66) Indtil de strukturelle foranstaltninger virker efter hensigten, bør den midlertidige sms-eurotarif fastholdes på et sikkerhedsniveau, der, samtidig med at det sikrer, at de eksisterende fordele for forbrugerne bevares, garanterer roamingudbyderne en tilstrækkelig fortjenstmargen og samtidig står i et mere rimeligt forhold til de underliggende leveringsomkostninger.
- (67) Den midlertidige sms-eurotarif, der må tilbydes roamingkunder, bør derfor muliggøre en rimelig fortjenstmargen i forhold til omkostningerne ved at udbyde en reguleret sms-roamingtjeneste og samtidig give roamingudbyderne mulighed for at konkurrere ved at differentiere deres udbud og tilpasse deres prisstruktur til markedsforholdene og forbrugernes præferencer. Et sådant sikkerhedsloft bør fastsættes på et niveau, som ikke kommer i vejen for de konkurrencemæssige fordele ved strukturelle foranstaltninger, og kan eventuelt ophæves, når den strukturelle foranstaltning har virket efter hensigten. Denne reguleringstilgang bør ikke finde anvendelse på sms-tillægstjenester.
- (68) Roamingkunder bør ikke opkræves yderligere betaling for at modtage en reguleret roaming-sms eller -voicemailbesked, mens de er koblet på et besøgt net, da termineringsomkostningerne i denne forbindelse allerede dækkes af den detailtakst, der opkræves for at sende en roaming-sms eller -voicemailbesked.
- (69) En sms-eurotarif bør automatisk gælde for alle roamingkunder, nye såvel som eksisterende, der ikke udtrykkeligt har valgt eller vælger en særlig roaming-sms-tarif eller en pakke for roamingtjenester, som omfatter regulerede sms-roamingtjenester.
- (70) Sms står for »Short Message Service« og er en tekstbesked, der adskiller sig klart fra andre beskeder som for eksempel mms-beskeder og e-mails. For at sikre, at denne forordning ikke mister sin effektive virkning, og at målene opfyldes fuldt ud, bør det forbydes at ændre i en roaming-sms' tekniske parametre på en sådan måde, at roaming-sms'en adskiller sig fra en indenlandsk sms.
- (71) De oplysninger, der er indsamlet af de nationale tilsynsmyndigheder, tyder på, at de gennemsnitlige engrostakster for dataroamingtjenester, som operatører af besøgte net opkræver af roamingkundernes roamingudbydere, fortsat er høje. Selv om disse engrostakster synes at være på vej nedad, er de fortsat meget høje i forhold til de underliggende omkostninger.
- (72) De fortsat høje engrostakster for dataroamingtjenester skyldes først og fremmest de høje engrospriser, der opkræves af operatører af ikkeforetrukne net. Disse takster er resultatet af trafikstyringsmæssige begrænsninger, der medfører, at operatørerne ikke har noget incitament til ensidigt at sætte de normale engrospriser ned, da trafikken bliver modtaget, uanset hvilken pris der forlanges. Dette fører til en ekstrem variation i engrosomkostningerne. I visse tilfælde er engrostaksterne for dataroaming på ikkeforetrukne net seks gange højere end

- taksterne på det foretrukne net. Disse urimeligt høje engrostakster for dataroamingtjenester medfører en klar forvriddning af konkurrencen mellem mobiloperatører i Unionen og underminerer dermed muligheden for at opnå et velfungerende indre marked. De gør det også vanskeligt for roamingudbydere at forudberegne deres engrosomkostninger og dermed tilbyde deres kunder gennemskuelige og konkurrencedygtige detailprispakker. I betragtning af, at de nationale tilsynsmyndigheder kun har begrænsede muligheder for at håndtere disse problemer effektivt på nationalt plan, bør der fastsættes en maksimal engrostakst for dataroamingtjenester. Der bør derfor indføres regulerende forpligtelser vedrørende regulerede dataroamingtjenester på engrosniveau, så der skabes et mere rimeligt forhold mellem engrostaksterne og de underliggende leveringsomkostninger, og på detailniveau, så roamingkundernes interesser beskyttes.
- (73) Roamingudbydere bør ikke kræve betaling af roamingkunder for regulerede dataroamingtjenester, medmindre og indtil roamingkunden indvilliger i at modtage denne tjeneste.
- (74) Anvendelsesområdet for denne forordning bør omfatte levering af EU-dækkende dataroamingtjenester på detailniveau. De særlige kendetegn ved markederne for roamingtjenester, der var baggrunden for at vedtage forordning (EF) nr. 717/2007 og indføre forpligtelser for mobiloperatører vedrørende levering af EU-dækkende taleroaming og sms-roamingtjenester, gælder i lige så høj grad for levering af EU-dækkende dataroamingtjenester på detailniveau. Ligesom tale- og sms-roamingtjenester købes dataroamingtjenester ikke uafhængigt på nationalt plan, men udgør blot en del af en bredere detailpakke, som kunderne køber af deres roamingudbydere, hvorved konkurrencen begrænses. Ligeledes medfører de pågældende tjenesters grænseoverskridende karakter, at de nationale tilsynsmyndigheder, der er ansvarlige for at beskytte og fremme interesserne hos de mobilkunder, som er bosiddende på deres område, ikke er i stand til at styre adfærden hos operatørerne af de besøgte net, som befinder sig i andre medlemsstater.
- (75) Ligesom for tale- og sms-tjenester består den mest effektive og forholdsmæssige tilgang til regulering af priserne på EU-dækkende detaildataroamingtjenester i, at der for en overgangsperiode, indtil den strukturelle løsning har medført tilstrækkelig konkurrence, indføres et krav om, at roamingudbydere skal tilbyde deres roamingkunder en midlertidig dataeurotarif, der ikke må overstige en fastsat maksimal takst. Dataeurotariffen bør fastsættes på et sikkerhedsniveau, der dels sikrer forbrugerne en tilstrækkelig beskyttelse, indtil den strukturelle foranstaltning virker efter hensigten, og dels sikrer roamingudbydere en tilstrækkelig fortjenstmargen, og som samtidig står i et mere rimeligt forhold til de underliggende leveringsomkostninger.
- (76) Den midlertidige dataeurotarif, der må tilbydes roamingkunder, bør derfor muliggøre en rimelig fortjenstmargen i forhold til omkostningerne ved at udbyde en reguleret dataroamingtjeneste og samtidig give roamingudbydere mulighed for at konkurrere ved at differentiere deres udbud og tilpasse deres prisstruktur til markedsforholdene og forbrugernes præferencer. Et sådant sikkerhedsloft bør fastsættes på et niveau, som ikke kommer i vejen for de konkurrencemæssige fordele ved strukturelle foranstaltninger, og eventuelt kan ophæves, når de strukturelle foranstaltninger har haft mulighed for at give konkrete og varige fordele for kunderne. I betragtning af det forventede fald i de underliggende omkostninger ved levering af dataroamingtjenester på detailniveau bør de maksimale regulerede takster for den midlertidige dataeurotarif nedsættes gradvis ligesom for tale- og sms-roamingtjenester.
- (77) En midlertidig dataeurotarif bør automatisk gælde for alle roamingkunder, nye såvel som eksisterende, der ikke udtrykkeligt har valgt eller vælger en særlig dataroamingtarif eller en pakke for roamingtjenester, som omfatter regulerede dataroamingtjenester.
- (78) For at sikre, at forbrugerne betaler for de datatjenester, de rent faktisk forbruger, bør forbruget af datatjenester til den midlertidige dataeurotarif afregnes pr. kilobyte, så man undgår de problemer med skjulte takster for forbrugerne som følge af operatørernes afregningsmetode, der konstateredes med taletjenester efter indførelsen af forordning (EF) nr. 717/2007. En sådan afregning er i overensstemmelse med den afregningsmetode, der allerede gælder på engrosniveau.
- (79) Roamingudbydere kan tilbyde en månedlig alt inkluderende fast pris for rimelig anvendelse, som ikke er underlagt nogen maksimal takst, og som kan omfatte alle EU-dækkende roamingtjenester.
- (80) For at sikre, at alle brugere af mobiltaletelefoni kan drage fordel af denne forordnings bestemmelser, bør de midlertidige krav til detailpriserne finde anvendelse, uanset om roamingkunderne har en kontrakt om forudgående eller efterfølgende afregning med deres roamingudbydere, og uanset om roamingudbyderen råder over sit eget net, er en virtuel mobilnetoperatør eller gensælger af mobiltaletelefonitjenester.

- (81) I tilfælde af, at udbydere af mobiltelefonitjenester i Unionen befinder sig i en situation, hvor fordelene for deres kunder ved interoperabilitet og end-to-end-forbindelse trues som følge af opsigelse eller trussel om opsigelse af deres roamingaftaler med mobilnetoperatører i andre medlemsstater, eller er ude af stand til at tilbyde deres kunder tjenester i en anden medlemsstat, fordi de ikke har en aftale med mindst én engrosnetudbyder, bør de nationale tilsynsmyndigheder om nødvendigt anvende de beføjelser, de er tillagt i medfør af artikel 5 i adgangs-direktivet til at sikre tilstrækkelig adgang og samtrafik for at garantere en sådan end-to-end-forbindelse og interoperabilitet mellem tjenester under hensyntagen til målsætningerne i artikel 8 i rammedirektivet, herunder navnlig skabelsen af et velfungerende indre marked for elektroniske kommunikationstjenester.
- (82) For at forbedre gennemsigtigheden i detailpriserne for roamingtjenester og for at hjælpe roamingkunder med at træffe afgørelse om brugen af deres mobile enheder under rejse i udlandet bør udbydere af mobilkommunikationstjenester give deres roamingkunder gratis oplysninger om de roamingtakster, der gælder for dem, når de bruger roamingtjenester i en besøgt medlemsstat. Da visse grupper af kunder muligvis er velinformerede om roamingtaksterne, bør roamingudbydere give kunderne mulighed for at framelde sig denne automatiske beskedtjeneste på en nem måde. Desuden bør udbydere aktivt og efter anmodning og gratis give deres kunder, forudsat at sidstnævnte befinder sig i Unionen, yderligere oplysninger om minuttaksten eller dataenhedstaksten pr. sms eller pr. megabyte (inklusive moms) for at foretage eller modtage opkald samt for at sende eller modtage sms, mms og andre datakommunikationstjenester i den besøgte medlemsstat.
- (83) Gennemsigtighed indebærer også, at udbydere giver oplysninger om roamingtaksterne, navnlig tale-, sms- og dataurotarifferne og den alt inkluderende faste pris, såfremt en sådan tilbydes, når der tegnes abonnement, og hver gang, der sker ændringer i roamingtaksterne. Roamingudbydere bør orientere om roamingtakster på hensigtsmæssig vis, f.eks. gennem regninger, internettet, tv-reklamer eller med post. Alle oplysninger og tilbud bør være klare, forståelige, gøre det muligt at foretage sammenligning og være gennemsigtige med hensyn til priser og tjenesternes kendetegn. Reklamer for roamingtilbud og markedsføring til forbrugerne bør fuldt ud overholde forbrugerbeskyttelseslovgivningen, især Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked («direktivet om urimelig handelspraksis») ⁽¹⁾. Roamingudbydere bør sikre, at alle deres roamingkunder er klar over, at der i den pågældende periode findes regulerede tariffer, og
- tilsende dem en klar og saglig skriftlig meddelelse om betingelserne for tale-, sms- og dataurotarifferne og retten til at skifte til og fra dem.
- (84) Der bør desuden indføres foranstaltninger, der gør detailtaksterne på alle dataroamingtjenester mere gennemskuelige, navnlig for at undgå ubehagelige overraskelser på roamingkundernes regninger, der udgør en hindring for et velfungerende indre marked, samt for at give roamingkunder de nødvendige redskaber til at overvåge og styre deres udgifter til dataroamingtjenester. Der bør ligeledes ikke være nogen hindringer for nye applikationer eller teknologier, som kan være en erstatning for eller et alternativ til roamingtjenester, f.eks. wi-fi.
- (85) Roamingudbydere bør navnlig sørge for, at deres roamingkunder, hver gang de efter at være rejst ind i et andet land begynder at benytte en dataroamingtjeneste, gratis modtager personaliserede oplysninger om, hvilke takster de skal betale for levering af dataroamingtjenester. Disse oplysninger bør sendes til deres mobile enheder på en sådan måde, at de er lette at modtage og forstå, og at det er let at få adgang til dem igen senere.
- (86) Med henblik på at gøre det lettere for kunderne at forstå de finansielle følger af brugen af dataroamingtjenester og sætte dem i stand til at kontrollere og styre deres udgifter bør roamingudbydere, både før og efter indgåelse af kontrakten, holde deres kunder tilstrækkeligt orienterede om taksterne for regulerede dataroamingtjenester. Sådanne oplysninger kan f.eks. bestå af eksempler på den omtrentlige mængde data, der anvendes f.eks. ved at sende en e-mail, sende et foto, webbrowsing og brug af mobile applikationer.
- (87) For at undgå, at roamingkunder får ubehagelige overraskelser på regningen, bør roamingudbydere desuden fastsætte én eller flere beløbsgrænser og/eller mængdegrænser for udestående udgifter til dataroaming (udtrykt i den valuta, som kundens faktura udfærdiges i), som stilles gratis til rådighed for alle deres roamingkunder med en behørig meddelelse på et medium, der kan konsulteres igen senere, når grænsen er ved at være nået. Når grænsen er nået, bør kunderne ikke længere modtage tjenesten eller modtage regning herfor, medmindre de udtrykkeligt anmoder om, at tjenesten fortsat leveres i henhold til de betingelser og vilkår, der er beskrevet i meddelelsen. I så fald bør de gratis modtage en bekræftelse på et medium, der kan konsulteres igen senere. Roamingkunder bør have mulighed

(1) EUT L 149 af 11.6.2005, s. 22.

for at vælge en hvilken som helst af disse beløbsgrænser eller mængdegrænser inden for et rimeligt tidsrum eller vælge ikke at have nogen grænse. Kunderne bør tilsluttes en standardordning for forbrugsgrænser, medmindre de vælger andet.

(88) Disse tiltag for at øge prisgennemskeligheden bør ses som minimale beskyttelsesforanstaltninger for roamingkunder og bør ikke forhindre roamingudbydere i at tilbyde deres kunder en række andre faciliteter, der kan hjælpe dem til at forudberegne og styre deres udgifter til dataroamingtjenester. Mange roamingudbydere er for eksempel i færd med på detailniveau at udvikle nye fastpristilbud på roaming, der omfatter et »rimeligt forbrug« af dataroamingtjenester i en bestemt periode til en fast pris. Ligeledes er roamingudbydere ved at udvikle systemer, der gør det muligt for deres roamingkunder at indhente øjeblikkeligt ajourførte oplysninger om, hvor meget de skylder for dataroaming. For at sikre et velfungerende indre marked bør denne udvikling på de indenlandske markeder afspejles i de harmoniserede regler.

(89) Kunder, der benytter forudbetaling, kan også få ubehagelige overraskelser på regningen for brug af dataroamingtjenester. Derfor bør bestemmelserne om beløbsgrænser også gælde for disse kunder.

(90) Der er væsentlige forskelle mellem regulerede roamingtakster inden for Unionen og roamingtakster for kunder, når de rejser uden for Unionen; sidstnævnte takster er betydeligt højere sammenlignet med priserne inden for Unionen. Da der ikke findes en sammenhængende tilgang til gennemskeligheds- og beskyttelsesforanstaltninger for roaming uden for Unionen, er forbrugerne ikke sikre på, hvilke rettigheder de har, og de afskrækkes derfor ofte fra at anvende mobiltjenester, når de er i udlandet. Gennemskelige oplysninger til forbrugerne kan ikke kun hjælpe dem i deres beslutning om, hvordan de skal bruge deres mobile enheder, når de rejser i udlandet (både inden for og uden for Unionen), men kan også hjælpe dem, når de skal vælge mellem roamingudbydere. Det er derfor nødvendigt at tage fat på dette problem med manglende gennemsigtighed og forbrugerbeskyttelse ved at sikre, at visse gennemskeligheds- og beskyttelsesforanstaltninger også finder anvendelse på roamingtjenester, der leveres uden for Unionen. Disse foranstaltninger vil derfor fremme konkurrencen og forbedre det indre markeds funktionsmåde.

(91) Hvis operatøren af det besøgte net i det besøgte land uden for Unionen ikke tillader, at roamingudbyderen

overvåger sine kunders brug i realtid, bør roamingudbyderen ikke være forpligtet til at fastsætte beløbs- eller mængdegrænser for at beskytte kunderne.

(92) De nationale tilsynsmyndigheder, der er ansvarlige for at udføre opgaver under 2002-rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation, bør tillægges de nødvendige beføjelser til at overvåge og håndhæve forpligtelserne i denne forordning inden for deres område. De bør også overvåge udviklingen i taksterne for tale- og datatjenester for roamingkunder inden for Unionen, herunder om nødvendigt de særlige omkostninger, der er forbundet med at foretage eller modtage roamingopkald i Unionens mest perifere regioner, og nødvendigheden af at sikre, at disse omkostninger i tilstrækkelig grad kan dækkes ind på engrosmarkedet, samt at trafikstyringsmetoder ikke anvendes til at begrænse valgmulighederne til skade for kunderne. De bør sikre, at der stilles ajourførte oplysninger om anvendelsen af denne forordning til rådighed for interesserede parter, og offentliggøre resultaterne af denne overvågning hvert halve år. Oplysningerne bør opdeles efter, om der er tale om erhvervs-kunder, og om der er tale om efterfølgende betaling eller forudbetaling.

(93) Indenlandsk roaming i Unionens mest perifere regioner, hvor mobiltelefonstilladelserne afviger fra dem, der tildeles for resten af landets område, kunne have gavn af takstnedsættelser, som svarer til dem, der gælder på det indre marked for roamingtjenester. Gennemførelsen af denne forordning bør ikke medføre, at kunder, som anvender indenlandske roamingtjenester, prismæssigt stilles ringere end kunder, der anvender grænseoverskridende EU-dækkende roamingtjenester. Med henblik herpå kan de nationale myndigheder træffe yderligere foranstaltninger i overensstemmelse med EU-retten.

(94) Når medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om sanktioner for overtrædelse af denne forordning, bør de bl.a. tage hensyn til muligheden for, at roamingudbydere kompenserer kunderne for enhver forsinkelse eller forhindring med hensyn til at skifte til en alternativ roamingudbyder i overensstemmelse med deres nationale lovgivning.

(95) Målene for denne forordning, nemlig at indføre en fælles tilgang, der skal sikre, at brugerne af offentlige mobilkommunikationsnet under rejse i Unionen ikke betaler for høje priser for EU-dækkende roamingtjenester, og dermed opnå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, ved at konkurrencen mellem roamingudbydere styrkes, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne på en sikker, harmoniseret og passende måde og kan derfor bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage

foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

- (96) De regulerende forpligtelser vedrørende engrostaksterne for tale-, sms- og dataroamingtjenester bør opretholdes, indtil de strukturelle foranstaltninger har virket efter hensigten, og der har udviklet sig tilstrækkelig konkurrence på engrosmarkederne. Desuden viser den nuværende markedstendens, at datatjenester gradvist vil blive det mest betydningsfulde segment af mobiltjenester, og engrosmarkedet for dataroamingtjenester udviser for tiden den højeste grad af dynamik med priser, der ligger et rimeligt stykke under de nuværende regulerede takster.
- (97) Detailprislofterne bør fastsættes på et niveau, der er tilstrækkelig højt til, at de ikke kommer i vejen for de potentielle konkurrencemæssige fordele ved strukturelle foranstaltninger, og kan eventuelt ophæves helt, når disse foranstaltninger har virket efter hensigten og ført til udvikling af et reelt indre marked. Derfor bør detail-sikkerhedslofterne gradvis nedsættes og sidenhen udløbe.
- (98) Kommissionen bør vurdere, hvor effektivt denne forordning virker, set i forhold til dens formål og hvilket bidrag den yder til gennemførelsen af rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation og sikringen af et velfungerende indre marked. Kommissionen bør i denne forbindelse se på, hvilke konsekvenser forordningen har for mobilkommunikationsudbydere af forskellig størrelse og fra forskellige dele af Unionen, og på udviklingen, tendenserne og gennemskueligheden inden for detail- og engrostakster, deres forhold til de faktiske omkostninger, i hvilket omfang antagelserne i den konsekvensundersøgelse, der ledsager denne forordning, er blevet bekræftet, omkostningerne ved at overholde forordningen og konsekvenserne for investeringerne. Kommissionen bør også undersøge tilgængeligheden og kvaliteten af tjenester, der udgør et alternativ til roaming (såsom adgang via wi-fi), især i lyset af den teknologiske udvikling.
- (99) De regulerende forpligtelser vedrørende engros- og detailtakster for tale-, sms- og dataroamingtjenester bør opretholdes for at beskytte forbrugerne, så længe der ikke har udviklet sig tilstrækkelig konkurrence på detail- og engrosniveauet. Med henblik herpå bør Kommissionen senest den 30. juni 2016 vurdere, om målene for denne forordning er blevet opnået, herunder om de strukturelle foranstaltninger er blevet fuldt gennemført, og om der har udviklet sig tilstrækkelig konkurrence på det indre marked for roamingtjenester. Hvis Kommissionen konkluderer, at der ikke har udviklet sig tilstrækkelig konkurrence, bør Kommissionen fremsætte passende forslag for Europa-Parlamentet og Rådet for at sikre, at forbrugerne er tilstrækkeligt beskyttet fra og med 2017.

- (100) Efter ovennævnte revision foretages, og med henblik på at sikre løbende overvågning af roamingtjenesterne i Unionen bør Kommissionen hvert andet år forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport, som omfatter en generel gennemgang af de seneste tendenser inden for roamingtjenester og en foreløbig vurdering af udviklingen frem mod opnåelsen af målene for denne forordning og af andre muligheder for at nå disse mål —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

Emne og anvendelsesområde

1. Ved denne forordning indføres en fælles tilgang for at sikre, at brugere af offentlige mobilkommunikationsnet under rejse inden for Unionen ikke betaler for høje priser for EU-dækkende roamingtjenester sammenholdt med de tilsvarende nationale priser, når de foretager og modtager opkald, sender og modtager sms'er eller benytter pakke koblet datakommunikation, hvorved der opnås et velfungerende indre marked og et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, der fremmer konkurrencen og gennemskueligheden på markedet og skaber både incitamenter til innovation og valgmuligheder for forbrugerne.

Der fastsættes regler, som gør det muligt, at regulerede roamingtjenester sælges særskilt fra indenlandske mobilkommunikationstjenester, samt fastsætter vilkår for engrosadgang til offentlige mobilkommunikationsnet med henblik på udbud af regulerede roamingtjenester. Der fastsættes også midlertidige regler for de takster, som roamingudbydere må opkræve for levering af regulerede roamingtjenester inden for Unionen i forbindelse med taleopkald og sms'er med originering og terminering inden for Unionen og for pakke koblet datakommunikation, der benyttes af roamingkunder ved hjælp af et mobilkommunikationsnet inden for Unionen. Forordningen gælder både for takster, der opkræves af netoperatører på engrosniveau, og for takster, der opkræves af roamingudbydere på detailniveau.

2. Særskilt salg af regulerede roamingtjenester fra indenlandske mobilkommunikationstjenester er et foreløbigt skridt til at øge konkurrencen, således at roamingtarifferne for kunderne sænkes, for at opnå et indre marked for mobilkommunikationstjenester og i sidste ende, at der ikke skelnes mellem indenlandske tariffer og roamingtariffer.

3. Ved denne forordning fastsættes også bestemmelser, som tager sigte på at øge prisgennemsigtigheden og forbedre oplysningerne om takster til brugerne af roamingtjenester.

4. Denne forordning udgør en specifik foranstaltning, jf. artikel 1, stk. 5, i rammedirektivet.

5. De maksimale takster i denne forordning er angivet i euro.

6. Såfremt maksimale takster i henhold til artikel 7, 9 og 12, angives i andre valutaer end euroen, fastsættes de indledende takstlofter i henhold til disse artikler i de pågældende valutaer under anvendelse af de referencevalutakurser, der offentliggøres den 1. maj 2012 af Den Europæiske Centralbank i *Den Europæiske Unions Tidende*.

I forbindelse med de efterfølgende takstlofter, jf. artikel 7, stk. 2, artikel 9, stk. 1, og artikel 12, stk. 1, omregnes de ændrede værdier under anvendelse af de referencevalutakurser, der offentliggøres på samme måde den 1. maj i det relevante kalenderår. For så vidt angår de maksimale takster i artikel 7, stk. 2, artikel 9, stk. 1, og artikel 12, stk. 1, ændres takstlofterne i andre valutaer end euroen årligt fra og med 2015. De årligt ændrede takstlofter i disse valutaer gælder fra den 1. juli under anvendelse af de referencevalutakurser, der offentliggøres den 1. maj samme år.

7. Såfremt de maksimale takster i artikel 8, 10 og 13 angives i andre valutaer end euroen, fastsættes de indledende takstlofter i henhold til disse artikler i de pågældende valutaer under anvendelse af gennemsnittet af de referencevalutakurser, der offentliggøres den 1. marts, den 1. april og den 1. maj 2012 af Den Europæiske Centralbank i *Den Europæiske Unions Tidende*.

I forbindelse med de efterfølgende takstlofter, jf. artikel 8, stk. 2, artikel 10, stk. 2, og artikel 13, stk. 2, omregnes de ændrede værdier under anvendelse af gennemsnittet af de referencevalutakurser, der offentliggøres den 1. marts, den 1. april og den 1. maj i det relevante kalenderår. For de maksimale takster i artikel 8, stk. 2, artikel 10, stk. 2, og artikel 13, stk. 2, ændres takstlofterne i andre valutaer end euroen årligt fra og med 2015. De årligt ændrede takstlofter i disse valutaer gælder fra den 1. juli under anvendelse af gennemsnittet af de referencevalutakurser, der offentliggøres den 1. marts, den 1. april og den 1. maj samme år.

Artikel 2

Definitioner

1. Med henblik på denne forordning finder definitionerne i artikel 2 i adgangsdirektivet, artikel 2 i rammedirektivet og artikel 2 i forsyningspligtdirektivet anvendelse.

2. Ud over definitionerne i stk. 1 forstås ved:

- a) »roamingudbyder«: en virksomhed, der leverer regulerede detailroamingtjenester til en roamingkunde
- b) »indenlandsk udbyder«: en virksomhed, der leverer indenlandske mobilkommunikationstjenester til en roamingkunde

c) »alternativ roamingudbyder«: en roamingudbyder, der ikke er den samme som den indenlandske udbyder

d) »hjemmenet«: et offentligt kommunikationsnet, der er beliggende i en medlemsstat og benyttes af roamingudbyderen til levering af regulerede detailroamingtjenester til en roamingkunde

e) »besøgt net«: et jordbaseret offentligt mobilkommunikationsnet beliggende i en anden medlemsstat end den, hvori roamingkundens indenlandske udbyder er beliggende, der giver en roamingkunde mulighed for at foretage eller modtage opkald eller for at sende eller modtage sms'er eller benytte pakkekoblet datakommunikation gennem aftaler med udbyderen af hjemmenettet

f) »EU-dækkende roaming«: en roamingkundes benyttelse af en mobil enhed til at foretage eller modtage opkald i Unionen eller til at sende eller modtage sms'er i Unionen eller benytte pakkekoblet datakommunikation, mens den pågældende befinder sig i en anden medlemsstat end den, hvori den indenlandske udbyders net er beliggende, gennem aftaler mellem operatøren af hjemmenettet og operatøren af det besøgte net

g) »roamingkunde«: en kunde hos en roamingudbyder af regulerede roamingtjenester ved hjælp af et jordbaseret offentligt mobilkommunikationsnet, der er beliggende i Unionen, hvis kontrakt eller aftale med nævnte roamingudbyder gør EU-dækkende roaming mulig

h) »reguleret roamingopkald«: en roamingkundes mobiltaletelefoniopkald med originering i et besøgt net og terminering i et offentligt kommunikationsnet inden for Unionen eller en roamingkundes modtagelse af et opkald med originering i et offentligt kommunikationsnet inden for Unionen og terminering i et besøgt net

i) »taleeurotarif«: en tarif, som ikke overstiger den i artikel 8 fastsatte maksimale takst, som en roamingudbyder kan opkræve for levering af regulerede roamingopkald i overensstemmelse med nævnte artikel

j) »sms« (Short Message Service): en tekstbesked, der hovedsagelig består af bogstaver og/eller tal, og som kan sendes mellem mobilnumre og/eller fastnetnumre, der er tildelt i overensstemmelse med de nationale nummerplaner

k) »reguleret roaming-sms«: en sms, der sendes af en roamingkunde, med originering i et besøgt net og terminering i et offentligt kommunikationsnet inden for Unionen, eller som modtages af en roamingkunde, med originering i et offentligt kommunikationsnet inden for Unionen og terminering i et besøgt net

- l) »sms-eurotarif«: en tarif, som ikke overstiger den i artikel 10 fastsatte maksimale takst, som en roamingudbyder kan opkræve for levering af regulerede roaming-sms'er i overensstemmelse med nævnte artikel
- m) »reguleret dataroamingtjeneste«: en roamingtjeneste, der gør det muligt for en roamingkunde at benytte pakkekoblet datakommunikation ved hjælp af en mobil enhed, mens enheden er forbundet med et besøgt net. En reguleret dataroamingtjeneste omfatter ikke transmission og modtagelse af regulerede roamingopkald eller roaming-sms'er, men omfatter transmission og modtagelse af mms-beskeder
- n) »dataeurotarif«: en tarif, som ikke overstiger den i artikel 13 fastsatte maksimale takst, som en roamingudbyder kan opkræve for levering af regulerede dataroamingtjenester i overensstemmelse med nævnte artikel
- o) »engrosadgang til roamingtjenester«: direkte engrosadgang til roamingtjenester eller engrosadgang til gensalg af roamingtjenester
- p) »direkte engrosadgang til roamingtjenester«: en mobilnetoperatørs tilrådgivelsesstilling af faciliteter og/eller tjenester for en anden virksomhed på nærmere fastlagte betingelser, så denne anden virksomhed kan udbyde regulerede roamingtjenester til roamingkunder
- q) »engrosadgang til gensalg af roamingtjenester«: levering af roamingtjenester på engrosniveau af en anden netoperatør end operatøren af det besøgte net til en anden virksomhed, så denne anden virksomhed kan udbyde regulerede roamingtjenester til roamingkunder.

Artikel 3

Engrosadgang til roamingtjenester

1. Mobilnetoperatører skal imødekomme alle rimelige anmodninger om engrosadgang til roamingtjenester.
2. Mobilnetoperatører kan kun afslå anmodninger om engrosadgang til roamingtjenester på grundlag af objektive kriterier.
3. Engrosadgang til roamingtjenester omfatter adgang til alle netelementer og tilhørende faciliteter, relevante tjenester, software og informationssystemer, der er nødvendige for levering af regulerede roamingtjenester til kunderne.
4. Bestemmelserne om regulerede engrostakster for roamingtjenester i artikel 7, 9 og 12 finder anvendelse på adgang til alle komponenter af engrosadgang til roamingtjenester, der er omhandlet i stk. 3 i nærværende artikel.

Uden at det berører første afsnit kan mobilnetoperatører i tilfælde af engrosadgang til gensalg af roamingtjenester tage fair og rimelige priser for komponenter, der ikke er omfattet af stk. 3.

5. Mobilnetoperatører offentliggør et standardtilbud, der tager hensyn til BEREC's retningslinjer, som omhandlet i stk. 8, og stiller det til rådighed for en virksomhed, der anmoder om engrosadgang til roamingtjenester. Mobilnetoperatører giver den virksomhed, der anmoder om adgang, et udkast til kontrakt, der overholder nærværende artikel med hensyn til en sådan adgang, senest en måned efter mobilnetoperatørens første modtagelse af anmodningen. Engrosadgangen til roamingtjenester bevilges inden for en rimelig frist, der ikke overstiger tre måneder, fra kontraktens indgåelse. Mobilnetoperatører, der modtager en anmodning om engrosadgang til roamingtjenester, og virksomheder, der anmoder om adgang, skal forhandle i god tro.

6. Det i stk. 5 nævnte standardtilbud skal være tilstrækkeligt detaljeret og omfatte alle komponenter, der er nødvendige for engrosadgang til roamingtjenester som omhandlet i stk. 3, og give en beskrivelse af de udbud, der er relevante for direkte engrosadgang til roamingtjenester og engrosadgang til gensalg af roamingtjenester og de tilhørende vilkår og betingelser. Den nationale tilsynsmyndighed forlanger om nødvendigt ændringer af standardtilbud for at sikre overholdelse af forpligtelser, der er fastsat i denne artikel.

7. Når den virksomhed, der anmoder om adgangen, ønsker at indgå i kommercielle forhandlinger for også at inddrage komponenter, der ikke er omfattet af standardtilbuddet, skal mobilnetoperatørerne svare på en sådan anmodning inden for en rimelig frist, der ikke overstiger to måneder fra den første modtagelse af anmodningen. Med henblik på nærværende stykke finder stk. 2 og 5 ikke anvendelse.

8. Senest den 30. september 2012 og for at bidrage til en ensartet anvendelse af denne artikel fastlægger BEREC efter høring af aktørerne og i snævert samarbejde med Kommissionen retningslinjer for engrosadgang til roamingtjenester.

9. Stk. 5-7 finder anvendelse fra den 1. januar 2013.

Artikel 4

Særskilt salg af regulerede detailroamingtjenester

1. Indenlandske udbydere skal gøre det muligt for deres kunder at købe regulerede tale-, sms- og dataroamingtjenester, der leveres som en pakke af enhver alternativ roamingudbyder.

Hverken indenlandske udbydere eller roamingudbydere må forhindre kunder i at benytte regulerede dataroamingtjenester, der leveres direkte på et besøgt net af en alternativ roamingudbyder.

2. Roamingkunder har ret til at skifte roamingudbyder til enhver tid. Når en roamingkunde vælger at skifte roamingudbyder, skal skiftet ske uden unødigt forsinkelse og i hvert tilfælde inden for den kortest mulige frist afhængig af den tekniske løsning, der vælges for gennemførelsen af separat salg af regulerede detailroamingtjenester, men må under ingen omstændigheder overstige tre arbejdsdage fra indgåelsen af aftalen med den nye roamingudbyder.

3. Skiftet til en alternativ roamingudbyder eller mellem roamingudbydere skal være gratis for kunderne og skal være muligt under enhver tarifplan. Det må ikke indebære tillægsudgifter til abonnement eller andre faste eller regelmæssige udgifter i forbindelse med andre elementer i abonnementet end roaming sammenlignet med de betingelser, der gjaldt før skiftet.

4. Indenlandske udbydere skal oplyse alle deres roamingkunder på en klar, forståelig og lettilgængelig måde om muligheden for at vælge tjenester, som omhandlet i stk. 1, første afsnit.

Ved indgåelse eller forlængelse af en kontrakt om mobilkommunikationstjenester skal indenlandske udbydere navnlig oplyse alle deres kunder enkeltvis og fuldstændigt om muligheden for at vælge en alternativ roamingudbyder og må ikke hindre indgåelsen af en kontrakt med en alternativ roamingudbyder. Kunder, der indgår en kontrakt med en indenlandsk udbyder om regulerede roamingtjenester, skal udtrykkeligt bekræfte, at de er blevet oplyst om denne mulighed. En indenlandsk udbyder må hverken forhindre detailhandlere, der fungerer som forhandlere af den indenlandske udbyders tjenester, i at tilbyde kontrakter med alternative roamingudbydere om særskilte roamingtjenester, eller fraråde eller forsøge at afskære dem fra det.

5. De tekniske kendetegn ved regulerede roamingtjenester må ikke ændres på en sådan måde, at de adskiller sig fra de tekniske kendetegn ved de regulerede roamingtjenester, herunder kvalitetsmæssigt, som leveret til kunden inden skiftet. Når skiftet ikke vedrører alle regulerede roamingtjenester, skal de tjenester, der ikke er blevet skiftet, fortsat leveres til samme pris og i videst mulige udstrækning med samme tekniske kendetegn, herunder kvalitetsmæssigt.

6. Denne artikel finder anvendelse fra den 1. juli 2014.

Artikel 5

Gennemførelse af særskilt salg af regulerede detailroamingtjenester

1. Indenlandske udbydere gennemfører det særskilte salg af regulerede detailroamingtjenester som omhandlet i artikel 4 således, at deres kunder kan benytte indenlandske mobilkommunikationstjenester og særskilte regulerede roamingtjenester. Indenlandske udbydere skal imødekomme alle rimelige anmodninger om adgang til faciliteter og tilhørende serviceydelser, der er relevante for det særskilte salg af regulerede detailroamingtjenester. Adgangen til disse faciliteter og serviceydelser, der er

nødvendige for det særskilte salg af regulerede roamingtjenester, herunder autentifikations-tjenester, skal være gratis og må ikke medføre nogen direkte omkostninger for kunderne.

2. For at sikre sammenhængende og samtidig gennemførelse i hele Unionen af det særskilte salg af regulerede detailroamingtjenester vedtager Kommissionen ved hjælp af gennemførelsesretsakter og efter høring af BEREC senest den 31. december 2012 detaljerede regler om de oplysningskrav, der er fastlagt i artikel 4, stk. 4, og om en teknisk løsning for gennemførelsen af det særskilte salg af regulerede detailroamingtjenester. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 6, stk. 2, og finder anvendelse fra den 1. juli 2014.

3. Den tekniske løsning for gennemførelsen af det særskilte salg af regulerede detailroamingtjenester skal opfylde følgende kriterier:

- a) være forbrugervenlig, især ved at gøre det let og hurtigt for forbrugerne at skifte til en alternativ roamingudbyder, samtidig med at de beholder deres mobilnummer og ved brug af samme mobile enhed
- b) kunne opfylde alle typer af forbrugerønsker på konkurrencedygtige vilkår, herunder fra storforbrugere af datatjenester
- c) kunne fremme konkurrence effektivt, herunder også tage hensyn til operatørernes mulighed for at udnytte deres infrastrukturelle aktiver og kommercielle aftaler
- d) være omkostningseffektiv, herunder tage hensyn til fordelingen af omkostningerne mellem de indenlandske udbydere og de alternative roamingudbydere
- e) kunne honorere de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 4, stk. 1, på en effektiv måde
- f) sikre den højest mulige grad af interoperabilitet
- g) være brugervenlig, navnlig med hensyn til kundernes tekniske håndtering af den mobile enhed, når de skifter net
- h) sikre at EU-kunders roaming i tredjelande eller tredjelandskunders roaming i Unionen ikke vanskeliggøres
- i) sikre, at reglerne om beskyttelse af privatlivets fred, personoplysninger, nettenes sikkerhed og integritet og gennemsigtighed som krævet i rammedirektivet og særdirektiverne overholdes
- j) tage hensyn til, at de nationale tilsynsmyndigheder fremmer slutbrugernes mulighed for at få adgang til og distribuere oplysninger eller benytte applikationer og tjenester efter eget valg i overensstemmelse med artikel 8, stk. 4, litra g), i rammedirektivet
- k) sikre, at udbydere anvender samme betingelser under samme omstændigheder.

4. Den tekniske løsning kan kombinere en eller flere tekniske foranstaltninger med henblik på at opfylde kriterierne i stk. 3.

5. Om nødvendigt skal Kommissionen give en europæisk standardiseringsorganisation mandat til at foretage den tilpasning af de relevante standarder, der er nødvendig for at sikre en harmoniseret gennemførelse af det særskilte salg af regulerede detailroamingtjenester.

6. Stk. 1, 3, 4 og 5 i denne artikel finder anvendelse fra den 1. juli 2014.

Artikel 6

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af Kommunikationsudvalget, som er nedsat i henhold til artikel 22 i rammedirektivet. Dette udvalg er et udvalg som defineret i forordning (EU) nr. 182/2011.

2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011.

Artikel 7

Engrostakster for foretagelse af regulerede roamingopkald

1. Den gennemsnitlige engrostakst, som operatøren af det besøgte net må opkræve af en kundes roamingudbyder for levering af et reguleret roamingopkald med originering i det besøgte net, inklusive udgifter til bl.a. originering, transittjenester og terminering, må pr. 1. juli 2012 ikke overstige 0,14 EUR pr. minut.

2. Den i stk. 1 omhandlede gennemsnitlige engrostakst finder anvendelse på en hvilken som helst kombination af to operatører og beregnes over en periode på 12 måneder eller mindre, hvis der er mindre end 12 måneder til udløbet af gyldighedsperioden for en gennemsnitlig maksimal engrostakst som fastsat i dette stykke eller før den 30. juni 2022. Den gennemsnitlige maksimale engrostakst nedsættes til 0,10 EUR den 1. juli 2013 og til 0,05 EUR den 1. juli 2014 og forbliver derefter 0,05 EUR indtil den 30. juni 2022, jf. dog artikel 19.

3. Den i stk. 1 omhandlede gennemsnitlige engrostakst beregnes ved at dividere den samlede engrosroamingindtægt med det samlede antal engrosroamingminutter, der rent faktisk anvendes af den pågældende operatør til levering af engrosroamingopkald inden for Unionen i løbet af den pågældende periode, udregnet pr. sekund og justeret for at tage hensyn til muligheden for operatøren af det besøgte net til at kræve betaling for en indledende minimumsperiode på højst 30 sekunder.

Artikel 8

Detailtakster for regulerede roamingopkald

1. Roamingudbydere er forpligtet til klart og gennemsommeligt og aktivt at tilbyde alle deres roamingkunder en taleurotarif i overensstemmelse med stk. 2. Denne tarif må ikke indebære tillægsudgifter til abonnement eller andre faste eller regelmæssige udgifter, og den kan kombineres med en hvilken som helst anden detailtarif.

Når roamingudbydere fremsætter sådanne tilbud, skal de minde de roamingkunder, som havde valgt en særlig roamingtakst eller -pakke, om de betingelser, der gælder for denne tarif eller pakke.

2. Fra og med den 1. juli 2012 kan den detailtakst (eksklusive moms) for en taleurotarif, som en roamingudbyder må opkræve af sin roamingkunde for levering af et reguleret roamingopkald, variere fra roamingopkald til roamingopkald, men må ikke overstige 0,29 EUR pr. minut for ethvert foretaget opkald eller 0,08 EUR pr. minut for ethvert modtaget opkald. Den maksimale detailtakst for foretagne opkald nedsættes til 0,24 EUR den 1. juli 2013 og til 0,19 EUR den 1. juli 2014, og den maksimale detailtakst for modtagne opkald nedsættes til 0,07 EUR den 1. juli 2013 og til 0,05 EUR den 1. juli 2014. Disse maksimale detailtakster for taleurotariffen forbliver gyldige indtil den 30. juni 2017, jf. dog artikel 19.

Roamingudbydere må ikke opkræve betaling af deres roamingkunder for modtagelse af en roamingvoicemailbesked. Denne bestemmelse berører ikke andre gældende takster såsom betaling for at aflytte sådanne beskeder.

Enhver roamingudbyder afregner sine roamingkunders regulerede roamingopkald, foretagne såvel som modtagne, for hvilke der er fastsat en taleurotarif, pr. sekund.

Roamingudbyderen kan kræve betaling for en minimumsperiode på højst 30 sekunder for opkald, for hvilke der gælder en taleurotarif.

3. Roamingudbydere skal automatisk anvende en taleurotarif for alle eksisterende roamingkunder, bortset fra de kunder, der allerede udtrykkeligt har valgt en særlig roamingtarif eller -pakke, hvorved de nyder fordel af en anden tarif for regulerede roamingopkald end den tarif, de ville blive opkrævet, hvis de ikke havde foretaget et sådant valg.

4. Roamingudbydere skal anvende en taleurotarif for alle nye roamingkunder, der ikke udtrykkeligt vælger en anden roamingtarif eller en tarifpakke for roamingtjenester, der indeholder en anden tarif for regulerede roamingopkald.

5. Alle roamingkunder kan anmode om at skifte til eller fra taleurotariffen. Et sådant skift skal foretages én arbejdsdag efter modtagelsen af anmodningen, skal være gratis og må ikke indebære betingelser eller begrænsninger vedrørende andre elementer i abonnementet, ud over at roamingudbyderen kan kræve, at en roamingkunde, der har abonneret på en særlig roamingpakke med mere end én reguleret roamingtjeneste, og som ønsker at skifte til en taleurotarif, giver afkald på fordelene ved de øvrige elementer i pakken. Roamingudbyderen kan udsætte skiftet indtil den tidligere roamingtarif har været gældende i en nærmere fastsat minimumsperiode, som ikke må overstige to måneder. En taleurotarif kan til enhver tid kombineres med en sms-eurotarif og en dataeurotarif.

Artikel 9

Engrostakster for regulerede roaming-sms'er

1. Fra og med den 1. juli 2012 må den gennemsnitlige engrostakst, som operatøren af et besøgt net må opkræve for levering af en reguleret roaming-sms med originering i det besøgte net, ikke overstige 0,03 EUR pr. sms. Den maksimale gennemsnitlige engrostakst skal nedsættes til 0,02 EUR den 1. juli 2013 og skal forblive 0,02 EUR indtil den 30. juni 2022, jf. dog artikel 19.

2. Den i stk. 1 omhandlede gennemsnitlige engrostakst finder anvendelse på en hvilken som helst kombination af to operatører og beregnes over en periode på 12 måneder eller enhver anden kortere periode inden den 30. juni 2022.

3. Den i stk. 1 omhandlede gennemsnitlige engrostakst beregnes ved at dividere den samlede engrosroamingindtægt, som operatøren af det besøgte net eller operatøren af hjemmenettet modtager for originering og transmission af regulerede roaming-sms'er inden for Unionen i den pågældende periode, med det samlede antal sådanne sms'er, der origineres og transmitteres på vegne af den pågældende roamingudbyder eller operatør af hjemmenettet i samme periode.

4. Ud over den i stk. 1 omhandlede takst må operatøren af et besøgt net ikke opkræve nogen betaling af en roamingkundes roamingudbyder eller operatør af hjemmenettet for terminering af en reguleret roaming-sms, der sendes til en roamingkunde, som benytter det besøgte net.

Artikel 10

Detailtakster for regulerede roaming-sms'er

1. Roamingudbydere er forpligtede til på klar og gennemskuelig vis at stille til rådighed for og aktivt tilbyde alle deres roamingkunder en sms-eurotarif som omhandlet i stk. 2. Sms-eurotariffen må ikke indebære tillægsudgifter til abonnement eller andre faste eller regelmæssige udgifter, og den kan kombineres med en hvilken som helst anden detailtarif, jf. dog de øvrige bestemmelser i denne artikel.

2. Fra og med den 1. juli 2012 kan den detailtakst (eksklusive moms) for en sms-eurotarif, som en roamingudbyder må opkræve af sin roamingkunde for en reguleret roaming-sms, som denne kunde sender, variere for regulerede roaming-sms'er, men må ikke overstige 0,09 EUR. Denne maksimale takst nedsættes til 0,08 EUR den 1. juli 2013 og til 0,06 EUR den 1. juli 2014 og forbliver 0,06 EUR indtil den 30. juni 2017, jf. dog artikel 19.

3. Roamingudbydere må ikke opkræve betaling af deres roamingkunder for disses modtagelse af regulerede roaming-sms'er.

4. Roamingudbydere skal automatisk anvende en sms-eurotarif for alle eksisterende roamingkunder, bortset fra de kunder, der allerede udtrykkeligt har valgt en særlig roamingtarif eller -pakke, hvorved de nyder fordel af en anden tarif for regulerede roaming-sms'er end den takst, de ville blive opkrævet, hvis de ikke havde foretaget et sådant valg.

5. Roamingudbydere skal anvende en sms-eurotarif for alle nye roamingkunder, der ikke udtrykkeligt vælger en anden roaming-sms-tarif eller en tarifpakke for roamingtjenester, der indeholder en anden tarif for regulerede roaming-sms'er.

6. Alle roamingkunder kan på et hvilket som helst tidspunkt anmode om at skifte til eller fra sms-eurotariffen. Et sådant skift skal foretages én arbejdsdag efter modtagelsen af anmodningen, skal være gratis og må ikke indebære betingelser eller begrænsninger vedrørende andre elementer i abonnementet end roaming. Roamingudbyderen kan udsætte skiftet indtil den tidligere roamingtarif har været gældende i en nærmere fastsat minimumsperiode, som ikke må overstige to måneder. En sms-eurotarif kan til enhver tid kombineres med en taleurotarif og en dataeurotarif.

Artikel 11

Tekniske kendetegn ved regulerede roaming-sms'er

Roamingudbydere, indenlandske udbydere, operatører af hjemmenettet eller operatører af et besøgt net må ikke ændre i regulerede roaming-sms'ers tekniske kendetegn på en sådan måde, at de adskiller sig fra de tekniske kendetegn ved sms'er, der sendes inden for vedkommendes hjemmemarked.

Artikel 12

Engrostakster for regulerede dataroamingtjenester

1. Den gennemsnitlige engrostakst, som operatøren af et besøgt net må opkræve af roamingkunders hjemmudbydere for levering af regulerede dataroamingtjenester ved hjælp af det besøgte net, må ikke overstige et sikkerhedsloft på

0,25 EUR pr. megabyte sendte data fra den 1. juli 2012. Sikkerhedsloftet nedsættes til 0,15 EUR pr. megabyte sendte data den 1. juli 2013 og til 0,05 EUR pr. megabyte sendte data fra den 1. juli 2014 og forbliver derefter 0,05 EUR pr. megabyte sendte data indtil den 30. juni 2022, jf. dog artikel 19.

2. Den i stk. 1 omhandlede gennemsnitlige engrostatkster finder anvendelse på en hvilken som helst kombination af to operatører og beregnes over en periode på 12 måneder eller mindre, hvis der er mindre end 12 måneder til den 30. juni 2022.

3. Den i stk. 1 omhandlede gennemsnitlige engrostatkster beregnes ved at dividere den samlede engrosindtægt, som operatøren af det besøgte net eller operatøren af hjemmenettet modtager fra hver enkelt udbyder af roamingtjenester for levering af regulerede dataroamingtjenester i den pågældende periode, med det samlede antal megabyte data, der reelt forbruges ved levering af disse tjenester i samme periode udregnet pr. kilobyte på vegne af den pågældende roamingudbyder eller operatør af hjemmenettet i samme periode.

Artikel 13

Detailtakster for regulerede dataroamingtjenester

1. Roamingudbydere er forpligtet til på klar og gennemskuelig vis at stille til rådighed for og aktivt tilbyde alle deres roamingkunder en dataeurotarif i overensstemmelse med stk. 2. Dataeurotariffen må ikke indebære tillægsudgifter til abonnement eller andre faste eller regelmæssige udgifter, og den kan kombineres med en hvilken som helst anden detailtarif.

Når roamingudbydere fremsætter sådanne tilbud, skal de minde de roamingkunder, som allerede har valgt en særlig roamingtarif eller -pakke, om vilkårene for denne tarif eller pakke.

2. Fra og med den 1. juli 2012 må den detailtakst (eksklusive moms) for en dataeurotarif, som en roamingudbyder må opkræve af sin roamingkunde for levering af en reguleret dataroamingtjeneste ikke overstige 0,70 EUR pr. anvendt megabyte. Den maksimale detailtakst for anvendt data nedsættes til 0,45 EUR pr. anvendt megabyte den 1. juli 2013 og til 0,20 EUR pr. anvendt megabyte den 1. juli 2014 og forbliver derefter 0,20 EUR pr. anvendt megabyte indtil den 30. juni 2017, jf. dog artikel 19.

Enhver roamingudbyder foretager opkrævning for sine roamingkunders regulerede dataroamingtjenester, for hvilke der gælder en eurotarif, pr. kilobyte, undtagen når det gælder mms'er (Multimedia Messaging Service), som kan opkræves pr. enhed. I så fald må den detailtakst, som en roamingudbyder kan opkræve af sin roamingkunde for at sende eller modtage en roamingmms, ikke overstige den maksimale detailtakst, der er fastsat i første afsnit.

3. Fra og med den 1. juli 2012 skal roamingudbydere automatisk anvende en dataeurotarif for alle eksisterende roamingkunder, bortset fra de kunder, der allerede har valgt en særlig roamingtarif, eller som allerede har en tarif, der er klart lavere end dataeurotariffen, eller som allerede har valgt en pakke, hvorved de nyder fordel af en anden tarif for regulerede dataroamingtjenester end den tarif, de ville blive opkrævet, hvis de ikke havde foretaget et sådant valg.

4. Fra og med den 1. juli 2012 skal roamingudbydere anvende en dataeurotarif for alle nye roamingkunder, der ikke udtrykkeligt har valgt en anden dataroamingtarif eller en tarif-pakke for roamingtjenester, der indeholder en anden tarif for regulerede dataroamingtjenester.

5. Alle roamingkunder kan på et hvilket som helst tidspunkt anmode om at skifte til eller fra en dataeurotarif under overholdelse af deres kontraktbetingelser. Et sådant skift skal foretages én arbejdsdag efter modtagelsen af anmodningen, skal være gratis og må ikke indebære betingelser eller begrænsninger vedrørende andre elementer i abonnementet end EU-dækkende roaming. Roamingudbyderen kan udsætte skiftet indtil den tidligere roamingtarif har været gældende i en nærmere fastsat minimumsperiode, som ikke må overstige to måneder. En dataeurotarif kan til enhver tid kombineres med en sms-eurotarif og en taleeurotarif.

6. Senest den 30. juni 2012 skal roamingudbydere på en klar og forståelig måde og på et varigt medium oplyse alle deres roamingkunder enkeltvis om dataeurotariffen, om at den gælder senest fra den 1. juli 2012 for alle roamingkunder, der ikke udtrykkeligt har valgt en særlig tarif eller pakke, der omfatter regulerede dataroamingtjenester, og om kundernes ret til at skifte til og fra dataeurotariffen i overensstemmelse med stk. 5.

Artikel 14

Gennemskuelighed i detailtaksterne for roamingopkald og roaming-sms'er

1. For at henlede roamingkundernes opmærksomhed på at de vil blive omfattet af roamingtakster, når de foretager og modtager opkald eller sender sms'er, giver hver roamingudbyder, undtagen i de tilfælde hvor roamingkunden har meddelt roamingudbyderen, at vedkommende ikke ønsker at gøre brug af denne tjeneste, automatisk ved hjælp af en beskedtjeneste, uden unødigt forsinkelse og gratis, hver af sine roamingkunder basale personaliserede takstoplysninger om de roamingtakster (inklusive moms), der gælder, når kunderne foretager og modtager opkald og sender sms'er i en given besøgt medlemsstat, når roamingkunden rejser ind i en anden medlemsstat end den, hvori kundens indenlandske udbyder er beliggende.

Disse basale personaliserede takstoplysninger omfatter de maksimale takster (i samme valuta som den normale regning fra kundens indenlandske udbyder), som kunden kan blive opkrævet i henhold til vedkommendes tarifordning for:

- a) at foretage regulerede roamingopkald i den besøgte medlemsstat og til den medlemsstat, hvor kundens indenlandske udbyder er beliggende, og at modtage regulerede roamingopkald, og
- b) at sende regulerede roaming-sms'er fra den besøgte medlemsstat.

Oplysningerne omfatter også det gratis nummer, der henvises til i stk. 2, som kunden kan ringe til for at få mere detaljerede oplysninger og muligheden for adgang til alarmtjenester ved gratis at benytte det europæiske alarmnummer 112.

I forbindelse med hver besked skal kunden have mulighed for nemt og gratis at meddele roamingudbyderen, at vedkommende ikke ønsker at modtage beskeder fra den automatiske beskedtjeneste. En kunde, som har givet meddelelse om, at vedkommende ikke ønsker de automatiske beskeder, kan til enhver tid kræve, at roamingudbyderen gebyrfrit yder denne service igen.

Roamingudbyderne formidler automatisk og gratis ved hjælp af et taleopkald de basale personaliserede takstoplysninger, der er nævnt i første afsnit, til blinde og synshæmmede, hvis de anmoder om dette.

Første, andet, fjerde og femte afsnit finder også anvendelse på tale- og sms-roamingtjenester, som benyttes af roamingkunder, når de rejser uden for Unionen, og som leveres af en roamingudbyder.

2. Ud over bestemmelserne i stk. 1 har kunder ret til, uanset hvor de befinder sig inden for Unionen, gratis at anmode om og modtage mere detaljerede personaliserede takstoplysninger om de roamingtakster, der gælder for telefonopkald og sms i det besøgte net, såvel som oplysninger om de gældende foranstaltninger for at øge priggennemsommeligheden i kraft af denne forordning via mobilopkald eller sms. En sådan anmodning foretages via et gratis nummer, som roamingudbyderen opretter til dette formål. Forpligtelserne i stk. 1 gælder ikke for enheder, der ikke understøtter sms-funktioner.

3. Roamingudbyderne giver alle brugere fuldstændige oplysninger om de gældende roamingtakster, navnlig taleeurotariffen og sms-eurotariffen, når der tegnes abonnement. De giver også uden unødigt forsinkelse hver gang, der sker en takstændring, deres roamingkunder ajourførte oplysninger om de gældende roamingtakster.

Roamingudbyderne foretager det fornødne for at sikre, at alle deres roamingkunder har kendskab til taleeurotariffen og sms-eurotariffen. De skal navnlig orientere alle roamingkunder om betingelserne for taleeurotariffen og om betingelserne for sms-eurotariffen, i begge tilfælde på en klar og saglig måde. De skal derefter med rimelige mellemrum sende en påmindelse til alle kunder, der har valgt en anden tarif.

Oplysningerne skal være tilstrækkelig udførlige til, at kunder kan vurdere, om det er til deres fordel at skifte til en eurotarif.

4. Roamingudbyderne skal stille oplysninger til rådighed for deres kunder om, hvordan man undgår utilsigtet roaming i grænseområder. Roamingudbyderne skal tage rimelige skridt til at beskytte deres kunder, så de ikke betaler roamingtakster for utilsigtede roamingtjenester, mens de befinder sig i den medlemsstat, hvor de er hjemhørende.

Artikel 15

Gennemsommelighed og beskyttelsesmekanismer i forbindelse med dataroamingtjenester på detailniveau

1. Roamingudbyderne sikrer, at deres roamingkunder, både før og efter indgåelse af kontrakten, holdes tilstrækkeligt informerede om, hvilke takster der gælder for deres brug af regulerede dataroamingtjenester, således at kunderne lettere forstår de økonomiske konsekvenser af en sådan brug og har mulighed for overvåge og styre deres udgifter til regulerede dataroamingtjenester i overensstemmelse med stk. 2 og 3.

Roamingudbyderne oplyser, hvor det er relevant, inden indgåelsen af kontrakten og regelmæssigt derefter deres kunder om risikoen for automatiske og ukontrollerede dataroamingforbindelser og automatisk og ukontrolleret downloading. Endvidere skal roamingudbyderne gratis og på en klar og letforståelig måde underrette deres kunder om, hvordan disse automatiske dataroamingforbindelser deaktiveres med henblik på at undgå ukontrolleret forbrug af dataroamingtjenester.

2. Roamingudbyderen underretter ved hjælp af en automatisk besked roamingkunden, når denne roamer, og giver basale personaliserede takstoplysninger om de takster (i samme valuta som den normale regning fra kundens indenlandske udbyder) udtrykt i pris pr. megabyte, der gælder for levering af regulerede dataroamingtjenester til denne kunde i den pågældende medlemsstat, undtagen i de tilfælde, hvor kunden har meddelt sin roamingudbyder, at vedkommende ikke ønsker det.

Disse basale personaliserede takstoplysninger skal sendes til roamingkundens mobile enhed, f.eks. pr. sms, e-mail eller pop-op-vindue på den mobile enhed, hver gang roamingkunden rejser ind i en anden medlemsstat end den, hvori vedkommendes indenlandske udbyder er beliggende, og for første gang påbegynder anvendelsen af en dataroamingtjeneste i denne medlemsstat. Oplysningerne leveres gratis i det øjeblik, roamingkunden påbegynder anvendelsen af en reguleret dataroamingtjeneste, og på en sådan måde, at de er lette at modtage og forstå.

En kunde, som har givet sin roamingudbyder meddelelse om, at vedkommende ikke ønsker de automatiske tarifoplysninger, kan til enhver tid kræve, at roamingudbyderen gebyrfrit yder denne service igen.

3. Hver roamingudbyder giver sine roamingkunder muligheden for efter eget ønske og gratis at vælge en service, der giver oplysninger om det samlede forbrug, udtrykt i mængde eller den valuta, som kundens faktura for regulerede dataroamingtjenester udfærdiges i, og som garanterer, at de samlede udgifter for dataroamingtjenester i en afgrænset periode, undtagen mms'er faktureret pr. enhed, ikke uden kundens udtrykkelige samtykke overskrider en fastsat beløbsgrænse.

Roamingudbyderen tilbyder med henblik herpå ét eller flere øvre beløbsgrænser for afgrænsede perioder, forudsat at kunden på forhånd oplyses om de dertil svarende mængder. Et af disse beløb (standardbeløbsgrænser) skal ligge tæt på, men må ikke overskride 50 EUR for udestående udgifter pr. månedlig opkrævningsperiode (eksklusive moms).

Alternativt kan roamingudbyderen fastsætte grænser udtrykt i mængde, forudsat at kunden på forhånd oplyses om de dertil svarende beløb. En af disse grænser (standardmængdegrænser) skal ligge tæt på, men må ikke overskride 50 EUR for udestående udgifter pr. månedlig opkrævningsperiode (eksklusive moms).

Derudover kan roamingudbyderen tilbyde sine roamingkunder andre øvre grænser med forskellige, dvs. højere eller lavere, månedlige beløbsgrænser.

De i andet og tredje afsnit omtalte standardgrænser gælder for alle kunder, der ikke har valgt en anden grænse.

Hver roamingudbyder sørger også for, at der sendes en passende meddelelse til roamingkundens mobile enhed, f.eks.

pr. sms, e-mail eller pop-op-vindue på computeren, når dataroamingtjenesterne har nået 80 % af den aftalte beløbs- eller mængdegrænse. Hver kunde skal være berettiget til at forlange, at roamingudbyderen holder op med at sende sådanne meddelelser, og til på et hvilket som helst tidspunkt og gratis at kræve, at udbyderen leverer tjenesten igen.

Når beløbs- eller mængdegrænsen ellers ville blive overskredet, sendes en meddelelse til roamingkundens mobile enhed. Denne meddelelse skal indeholde oplysninger om den procedure, der skal følges, såfremt kunden fortsat ønsker at modtage disse tjenester, og om omkostningerne pr. enhed, der forbruges. Reagerer roamingkunden ikke på opfordringen i den modtagne meddelelse, ophører roamingudbyderen øjeblikkeligt med at yde og debitere roamingkunden for regulerede dataroamingtjenester, medmindre og indtil roamingkunden anmoder om, at disse tjenester leveres på ny.

Når en roamingkunde anmoder om at få tildelt eller fjernet en beløbs- eller mængdegrænse, skal ændringen foretages gratis inden én arbejdsdag efter modtagelsen af anmodningen og må ikke indebære betingelser eller begrænsninger vedrørende andre elementer i abonnementet.

4. Stk. 2 og 3 finder ikke anvendelse på maskine til maskine-enheder, som anvender mobil datakommunikation.

5. Roamingudbyderne skal tage rimelige skridt til at beskytte deres kunder, så de ikke betaler roamingtakster for utilsigtede roamingtjenester, mens de befinder sig i deres hjemmemedlemsstat. Kunder skal bl.a. orienteres om, hvordan de undgår utilsigtet roaming i grænseområder.

6. Med undtagelse af stk. 5 og med forbehold af nærværende stykkes andet og tredje afsnit finder denne artikel også anvendelse på dataroamingtjenester, som benyttes af roamingkunder, når de rejser uden for Unionen, og som leveres af en roamingudbyder.

Såfremt kunden vælger den service, der er omhandlet i stk. 3, første afsnit, finder de i stk. 3 fastlagte krav ikke anvendelse, hvis udbyderen af det besøgte net i det besøgte land uden for Unionen ikke tillader, at roamingudbyderen overvåger sine kunders brug i realtid.

I det tilfælde skal kunden uden unødigt forsinkelse og gratis meddeles pr. sms, når denne rejser ind i et sådant land, at oplysninger om det samlede forbrug og garantien om ikke at overskride en fastsat beløbsgrænse ikke er til rådighed.

Artikel 16

Tilsyn og håndhævelse

1. De nationale tilsynsmyndigheder overvåger og fører tilsyn med overholdelsen af denne forordning på deres område.

2. De nationale tilsynsmyndigheder gør ajourførte oplysninger om anvendelsen af denne forordning, navnlig artikel 7, 8, 9, 10, 12 og 13, offentlig tilgængelig på en sådan måde, at interesserede parter har nem adgang til oplysningerne.

3. Med henblik på gennemførelsen af den i artikel 19 omhandlede revision overvåger de nationale tilsynsmyndigheder udviklingen i engros- og detailtaksterne for levering af tale- og datakommunikationstjenester til roamingkunder, herunder sms og mms, og herunder i de mest perifere regioner, som omhandlet i artikel 349 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. De nationale tilsynsmyndigheder skal også være opmærksomme på den særlige utilsigtede roaming i grænseområder mellem nabomedlemsstater og overvåge, om trafikstyringsmetoder anvendes til skade for kunderne.

De nationale tilsynsmyndigheder overvåger og indsamler oplysninger om utilsigtet roaming og træffer passende foranstaltninger.

4. De nationale tilsynsmyndigheder har beføjelse til at kræve, at virksomheder, der er underlagt forpligtelserne i denne forordning, afgiver alle oplysninger af relevans for gennemførelsen og håndhævelsen af denne forordning. Virksomhederne afgiver oplysningerne, så snart de anmodes herom, i overensstemmelse med de frister og i den detaljeringsgrad, som den nationale tilsynsmyndighed kræver.

5. De nationale tilsynsmyndigheder kan på eget initiativ gribe ind for at sikre overholdelsen af denne forordning. Navnlig skal de om nødvendigt anvende de beføjelser, de er tillagt i medfør af artikel 5 i adgangsdirektivet til at sikre tilstrækkelig adgang og samtrafik for at garantere end-to-end-forbindelse og interoperabilitet mellem roamingtjenester, for eksempel i tilfælde, hvor kunder ikke kan udveksle regulerede roaming-sms'er med kunder på et jordbaseret offentligt mobilkommunikationsnet i en anden medlemsstat, fordi der ikke foreligger en aftale om levering af sådanne beskeder.

6. Konstaterer en national tilsynsmyndighed, at der er forekommet en overtrædelse af forpligtelserne i denne forordning, har den beføjelse til at kræve, at overtrædelsen øjeblikkeligt ophører.

Artikel 17

Bilægelse af tvister

1. I tilfælde af tvister mellem virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester i en medlemsstat, i forbindelse med de forpligtelser, der er fastlagt i denne forordning, finder tvistbilægelsesprocedurerne i artikel 20 og 21 i rammedirektivet anvendelse.

2. Medlemsstaterne sikrer adgang til de udenretslige tvistbilægelsesprocedurer, der er fastlagt i artikel 34 i forsyningspligt-direktivet i tilfælde af uløste tvister, der involverer en forbruger eller en slutbruger, og som vedrører spørgsmål, der er omfattet af denne forordning.

Artikel 18

Sanktioner

Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om sanktioner for overtrædelse af denne forordning og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsernes karakter og have afskrækkende virkning. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om disse sanktionsbestemmelser senest den 30. juni 2013 og underretter omgående Kommissionen om enhver efterfølgende ændring af sanktionsbestemmelserne.

Artikel 19

Revision

1. Kommissionen tager denne forordnings funktion op til revision og forelægger efter en offentlig høring en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet senest den 30. juni 2016. Kommissionen vurderer navnlig, om målene i denne forordning er nået. I denne forbindelse gennemgår Kommissionen blandt andet:

- om konkurrencen har udviklet sig tilstrækkeligt til at begrunde de maksimale detailtaksters udløb
- om der vil være tilstrækkelig konkurrence til at fjerne de maksimale engrostakster
- udviklingen og de forventede fremtidige tendenser i engros- og detailtaksterne for levering af tale-, sms- og datakommunikationstjenester til roamingkunder i sammenligning med taksterne for mobilkommunikationstjenester på nationalt plan i de forskellige medlemsstater, opgjort separat efter kunder, der betaler forud, og kunder, der betaler efterfølgende, samt udviklingen i kvaliteten og hastigheden af disse tjenester
- tilgængeligheden og kvaliteten af disse tjenester, herunder dem, der er et alternativ til tale-, sms- og dataroamingtjenester, især på baggrund af den teknologiske udvikling
- i hvilken udstrækning forbrugerne har draget fordel af egentlige fald i priserne på roamingtjenester, den vifte af takster og produkter, der udbydes til forbrugere med forskellige opkaldsmønstre, og forskellen mellem roamingtariffer og indenlandske tariffer, herunder tilgængeligheden af tilbud om en enhedstarif for indenlandske tjenester og roamingtjenester
- graden af konkurrence inden for både detail- og engrosmarkeder, især konkurrenceforholdene for mindre, uafhængige eller nystartede udbydere, herunder konkurrencevirkningerne af kommercielle aftaler og graden af samtrafik mellem udbydere

- g) i hvilken udstrækning gennemførelsen af de strukturelle foranstaltninger fastsat i artikel 3 og 4 har skabt øget konkurrence på det indre marked for roamingtjenester i en sådan udstrækning, at forskellen mellem roamingtakster og indenlandske tariffer nærmer sig nul
- h) i hvilken udstrækning niveauet for de maksimale engros- og detailtakster har sikret tilstrækkelig beskyttelse mod for høje priser for forbrugerne og samtidig tillader udvikling af konkurrence på det indre marked for roamingtjenester.

2. Viser rapporten, at de strukturelle foranstaltninger i medfør af denne forordning ikke har været tilstrækkelige til at styrke konkurrencen på det indre marked for roamingtjenester til fordel for alle europæiske forbrugere, eller at forskellene mellem roamingtariffer og indenlandske tariffer ikke har nærmet sig nul, fremsætter Kommissionen passende forslag for Europa-Parlamentet og Rådet for at rette op på denne situation og derved opnå et indre marked for mobilkommunikationstjenester, hvor der i sidste ende ikke er nogen forskel på indenlandske tariffer og roamingtariffer. Kommissionen vurderer navnlig, om det er nødvendigt:

- a) at træffe yderligere tekniske og strukturelle foranstaltninger
- b) at ændre de strukturelle foranstaltninger
- c) at forlænge gyldigheden af og eventuelt revidere de maksimale detailtaksters niveau fastsat i artikel 8, 10 og 13
- d) at ændre gyldigheden eller revidere de maksimale engrostatksters niveau fastsat i artikel 7, 9 og 12
- e) at indføre alle andre nødvendige krav, herunder ikkedifferenciering af roaming-tariffer og indenlandske tariffer.

3. Kommissionen forelægger endvidere hvert andet år efter udarbejdelsen af den rapport, der henvises til i stk. 1, en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet. Hver rapport skal indeholde en gennemgang af tilsynet med udbuddet af roamingtjenester i Unionen og en evaluering af fremskridtene frem mod opfyldelse

af denne forordnings mål, blandt andet under henvisning til de forhold, der er omhandlet i stk. 1 og 2.

4. Med henblik på at vurdere den konkurrencemæssige udvikling på EU-dækkende roamingmarkeder indsamler BEREC jævnlige oplysninger fra de nationale tilsynsmyndigheder om udviklingen i detail- og engrostatksterne for tale-, sms- og data-roamingtjenester. Disse oplysninger indberettes til Kommissionen mindst to gange om året. Kommissionen offentliggør oplysningerne.

BEREC indsamler også årligt oplysninger fra de nationale tilsynsmyndigheder om, hvor gennemskuelige og sammenlignelige de forskellige tariffer, som operatørerne tilbyder deres kunder, er. Kommissionen offentliggør disse data og resultater.

Artikel 20

Underretningskrav

Medlemsstaterne underretter Kommissionen om navnet på de nationale tilsynsmyndigheder, som er ansvarlige for at udføre opgaverne i henhold til denne forordning.

Artikel 21

Ophævelse

Forordning (EF) nr. 717/2007 ophæves i overensstemmelse med bilag I med virkning fra den 1. juli 2012.

Henvisninger til den ophævede forordning gælder som henvisninger til nærværende forordning og læses efter sammenligningstabellen i bilag II.

Artikel 22

Ikrafttræden og udløb

Denne forordning træder i kraft på dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* og dens bestemmelser finder anvendelse fra den dag, medmindre andet er angivet i specifikke artikler.

Den udløber den 30. juni 2022.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Strasbourg, den 13. juni 2012.

På Europa-Parlamentets vegne
M. SCHULZ
Formand

På Rådets vegne
N. WAMMEN
Formand

*BILAG I***Ophævet forordning med ændringer**

(jf. artikel 21)

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 717/2007
(EUT L 171 af 29.6.2007, s. 32)

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 544/2009   kun artikel 1
(EUT L 167 af 29.6.2009, s. 12)

BILAG II

Sammenligningstabel

Forordning (EF) nr. 717/2007	Nærværende forordning
Artikel 1	Artikel 1
—	Artikel 1, stk. 2
Artikel 1, stk. 2	Artikel 1, stk. 3
Artikel 1, stk. 3	Artikel 1, stk. 4
Artikel 1, stk. 4, første afsnit, første punktum	Artikel 1, stk. 5
Artikel 1, stk. 4, første afsnit, andet punktum	Artikel 1, stk. 6, første afsnit Artikel 1, stk. 7, første afsnit
Artikel 1, stk. 4, andet afsnit, første punktum	Artikel 1, stk. 6, andet afsnit, første punktum Artikel 1, stk. 7, andet afsnit, første punktum
Artikel 1, stk. 4, andet afsnit, andet punktum	Artikel 1, stk. 6, andet afsnit, andet og tredje punktum Artikel 1, stk. 7, andet afsnit, andet og tredje punktum
Artikel 2, stk. 1	Artikel 2, stk. 1
Artikel 2, stk. 2, indledningen	Artikel 2, stk. 2, indledningen
Artikel 2, stk. 2, litra a)	Artikel 2, stk. 2, litra i)
Artikel 2, stk. 2, litra b)	Artikel 2, stk. 2, litra a)
—	Artikel 2, stk. 2, litra b)
—	Artikel 2, stk. 2, litra c)
Artikel 2, stk. 2, litra c)	Artikel 2, stk. 2, litra d)
Artikel 2, stk. 2, litra g)	Artikel 2, stk. 2, litra e)
Artikel 2, stk. 2, litra d)	Artikel 2, stk. 2, litra f)
Artikel 2, stk. 2, litra f)	Artikel 2, stk. 2, litra g)
Artikel 2, stk. 2, litra e)	Artikel 2, stk. 2, litra h)
Artikel 2, stk. 2, litra i)	Artikel 2, stk. 2, litra j)
Artikel 2, stk. 2, litra j)	Artikel 2, stk. 2, litra k)
Artikel 2, stk. 2, litra h)	Artikel 2, stk. 2, litra l)
Artikel 2, stk. 2, litra k)	Artikel 2, stk. 2, litra m)
—	Artikel 2, stk. 2, litra n)
—	Artikel 2, stk. 2, litra o)
—	Artikel 2, stk. 2, litra p)
—	Artikel 2, stk. 2, litra q)
—	Artikel 3, 4, 5 og 6
Artikel 3, stk. 1	Artikel 7, stk. 1
Artikel 3, stk. 2	Artikel 7, stk. 2
Artikel 3, stk. 3, første afsnit	—
Artikel 3, stk. 3, andet afsnit	Artikel 7, stk. 3
Artikel 4, stk. 1	Artikel 8, stk. 1
Artikel 4, stk. 2	Artikel 8, stk. 2

Forordning (EF) nr. 717/2007	Nærværende forordning
Artikel 4, stk. 3, første afsnit	—
Artikel 4, stk. 3, andet afsnit	Artikel 8, stk. 3
Artikel 4, stk. 3, tredje afsnit	Artikel 8, stk. 4
Artikel 4, stk. 4	Artikel 8, stk. 5
Artikel 4a	Artikel 9
Artikel 4b	Artikel 10
Artikel 4b, stk. 7	—
Artikel 4c	Artikel 11
—	Artikel 12
—	Artikel 13
Artikel 6, stk. 1, første til femte afsnit	Artikel 14, stk. 1, første til femte afsnit
—	Artikel 14, stk. 1, sjette afsnit
Artikel 6, stk. 2	Artikel 14, stk. 2
Artikel 6, stk. 3, første og andet afsnit	Artikel 14, stk. 3, første og andet afsnit
—	Artikel 14, stk. 3, tredje afsnit
—	Artikel 14, stk. 4
Artikel 6a	Artikel 15
—	Artikel 15, stk. 4
—	Artikel 15, stk. 5
—	Artikel 15, stk. 6
Artikel 6a, stk. 4	—
Artikel 7	Artikel 16
—	Artikel 16, stk. 3, andet afsnit
Artikel 8	Artikel 17
Artikel 9	Artikel 18
Artikel 10	—
Artikel 11, stk. 1, første afsnit, indledningen	Artikel 19, stk. 1, indledningen
—	Artikel 19, stk. 1, litra a) og b)
Artikel 11, stk. 1, første afsnit, første til fjerde led	Artikel 19, stk. 1, litra c) til f)
—	Artikel 19, stk. 1, litra g) og h)
Artikel 11, stk. 1, andet afsnit	—
—	Artikel 19, stk. 2
Artikel 11, stk. 2	Artikel 19, stk. 3
—	Artikel 19, stk. 4
Artikel 12	Artikel 20
—	Artikel 21
Artikel 13	Artikel 22